

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MÁNÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Csizsá) utca 6.

Karácsonyi könyörgés

Ember, ezen a helyen hozzátok száll szent karácsonyi könyörgésünk. A templom kban magasztos zsolozsmákat zengenek az Urnak, mi itt az Emberekhez szólunk. Könyörgünk, alázattal és megadással. Emberek, legyetek Emberek! Húsból és vérből való, bűnös, szegény és törekény emberek, de érző emberek. Olyanok, akiknek szívük is van, érezni is tudni és keresik az embertársak torró kézszorítását. Tudjuk, hogy a bűn és a gyűlölet örökké való és kiirinatatlan, de ezt is rendületlenül hisszük, hogy a szeretet is az. Akármilyen történi is velünk és veletek, emberek vagyunk mindnyájan, akik egymás nélkül nem élhetünk meg. Akármilyen nyelvet beszélünk, akármilyen hitet vallunk, valamennyien egyformán születünk, egyformán szenvedünk és egyenlően fogunk meghalni.

Ertsük meg egymást, szegény, szenvedő embertársaim, most karácsonykor, a béke, a szeretet és a megbocsátás áhitatában. Nem azért született, szenvedett, halt meg és támadt fel az Ember, hogy gyűlölet uraljon a földön. Az Ő világa a béke, a megbocsátás, a szelidség volt. Az Ő világa az igazi Karácsony volt, a Szívek ünnepe, az Emberek ünnepe. Fogadjátok be szent tanításait és követésüket azt. Nem csupán úgy, ahogy a dogmák tanítják. Hanem úgy, ahogy az Istenhez és Emberekhez méltó. Mert Krisztus minden emberért jött a világra. Még a pogányoké is, még a hitetleneké is. Mindenkié, aki szeretni és szenvedni tud. És mi mindnyájan szeretünk és szenvedünk...

Ember, szegény, szegény, szegény, szegény emberek,

örvendeztetek, nyissátok fel szíveteket. Éreztétek át a karácsonyi melegséget és merítetek belőle bizalmat, reményt és hitet. Higgyetek az Urban, de higgyetek egymásban is. Mindnyájan nagyon gazdagok vagytok, mert emberek vagytok. Meg tudjátok érteni a szent ígéretet, a legfőbb isteni törvényt, az embertársi, a felebaráti szeretetet. Ne tagadjátok meg ezt, sem ma, sem máskor. Ez a törvény az egész emberiség legszentebb testamentuma. Végső törvény, amelyet nem szabad megszegni. Mert szörnyű büntetés jár érte, itt a földön

és a mennyek országában is. Aki csak gyűlölni tud, elveszti legfőbb kincsét, az emberi lényegét. Aki nem érti meg az isteni szót az igazi értelmét, az nem ember többé, akármilyen hitet vall is és akármilyen nyelvet beszél...

Ember, hozzátok száll karácsonyi könyörgésünk. Ismerjétek meg az igazi karácsonyt és higgyetek benne. Maradjatok meg igazi embereknek és akkor zsolozsmátok nem hiába fog az Ég felé szállani. Szeresétek egymást még éjszaka is, amikor a gyűlölet uralodik és bocsátatok meg a gyűlöletnek is. Mert ez a legalkalmasabb eszköz arra, hogy lefegyverezze a gyűlö-

ködköket, hogy elnémita a zajongokat. Bibliai korszakot élünk ma is, csodák történnének, rejtelmes, misztikus, néha szörnyen félelmetes csodák. De az igazi szívek előtt nincsenek rémületek, az igazi Ember bátran és nyílt szívvel néz a jövő, a megpróbáltatások újabb félelmetes korszaka elé is.

Ember, legyetek újra Emberek és higgyetek egymásban, akármilyen is a vallásotok és nyelvetek. Keresztények, higgyetek Krisztusban, aki minden emberért megszületett, szenvedett, vértanú halált halt és feltámadott. Zsidók, bizzatok azokban a keresztényekben, akik Krisztusban hisznek.

A bukaresti diákpör újabb szenzációi

— Részletes tudósítás a 15-ik oldalon —

Berlinben 8 fokos meleget mérnek

Egész Európában enyhült a hideg — Nagyváradon + 3° C. — Árad a Duna

— Saját tudósítónktól —

A hirtelen jött hideg Európa különböző centrumaiból beérkezett hírek szerint, hirtelen is távozik. Nagyvárad utcái ma már tele vannak tócsával a termométer plus 3° Celsius mutat, s a felülvált hőtömegben, főleg az elhanyagolt külvárosi részekben igen nehéz a közlekedés. Ma reggel ugyan már a város főbb terein és utvonalaiban megkezdte a hó eltakarítását, de felkérjük Egry polgármestert, hogy intézkedését terjessze ki a szinte megközelíthetetlenül vált külső fertályokra is. Az esti órákban a járdákat elborító hó jéggyé fagy össze és

tegnap éjszaka a korszakpályákra váló járdákon már több könnyebb baleset történt

Miután a háztulajdonosok felelősek és ellenük komolyabb baleset esetén kártérítési per is indítható, saját érdekükben cselekszenek, ha házaik előtt a járdákat megtisztítják.

Az Európára ráfekvő depresszió elmúltával az előretörő hóhullám például Berlinben két nap alatt

a hőmérséklet 38 fokot ingadozott, amennyiben tegnap már elérte a plus 8 fok Celsius.

Bécsben még mindig déggé hideg van, a hőmérő még péntek délután mínus 9 fokot mutatott. Bécsből délre a hideg 0.3 fokra csökkent. Szlovéniában is enyhült az időjárás. — Pozsony mellett a Duna jég-torlódásai megduzzadtak és erősen árad.

A Duna vizállása péntek délután 11 óra és 1 óra között 130 centiről 240-re emelkedett. — Este 280 volt a vizállás. A jég-torlódás elért Bécsig.

Budapestben a beállott esőzés jégpályává tette a járdákat. A mentők tíz esetben vonultak ki kéz és lábtörésekhez.

RENDESEN INDULNAK ÉS ÉRKEZNEK A VONATOK.

A nagyváradai pályaudvar közli az Estilappal, hogy a vonatok ma már rendesen indulnak és érkeznek. A normális közlekedés helyreállt. Egyedül a bukaresti személyvonat futott be öt órai késéssel.

A Nagyvárad Estilap ma száma 16 oldal

Parker Gilbert már kezdi látni...

(Karácsonyi fantázia)

Karácsony előtt pár nappal Parker Gilbert — csak így, Mister nélkül, hiszen nagy embereknek fölösleges a polgári méltóság különkifejezése — kicsit későn ébredt berlini lakásában. Ahogy kinyitotta szemét, felágaskodott ágyából és kinézett, — nézett méroen az ablakon a szemközti ház tetejére.

— Hó! — állapította meg feleszületett szűkszavuságával és megnyugodva ejtette vissza angol-szászosan-hosszú fejét a se-lyempárnára, hogy ébren álmodozzék...

Pedig Parker Gilbert — fiatal kora ellenére — nem az álmok embere. Aki fantasztá, aki szap-panbuborékokat ereszt és a maga külön kis világát, a Tökéletesség Világát képzei a színes gömbök-be, az nem való arra a helyre, amelyet Parker Gilbert egész fiatalon, öt világrész csodálatára betöltött. Örökös az, hogy Németország fizesse a jóvátételt megszámlálhatatlan milliárdjait és néha ostorral meglegyinti a szörnyeteg-gébét, ha rosszul húz, olykor — ha már másképp nem segíthet rajta — legalább jóindulattal a szegény párának fülébe sugja: „Vigyázz, itt kátyu következik!”

Parker Gilbert ezen a reggelen kicsit bágyadtan látszott, de egyébként kitünően érezte magát. No igen, ehhez mindenestre, kevéssé szokott még hozzá az ő pompás szervezete. Washington, — az unalmas, szürke város, este 9-kor rendes ember már aludni megy — és ő, a Finance Department gépemberei közt szíatén nem volt más, mint valami masina. Igaz: — nagyszerű gép, mindig tiszta, mindenkor munkára kész és állandóan teljesítésre képes. Nem csoda, ha Mr. Andrew Mellon, a Treasurer, őt ajánlotta, amikor a Comission de Réparation keltáviratban keresett embert, Embert, — amerikaiit, energikusát, józan agyút, aki kialudta magát és nem bóbiskol a rubrikák nyolc-tízszámjegyes oszlopai fölött, mint Európa vanyadt, elkényeztetett piperkőcci...

... A legfrissebb lapok ott tornyosultak az ágy közelében, az asztalon, de Parker Gilbert nem nyúlt utánuk. Majdnem unta már, hogy az ő nevét az utóbbi napokban annyiszor leírják az európai lapok. Elvégre, az Észak-Amerikai Egyesült-Államok kormánya és a Népszövetség közös erővel állították őt ide és ő megteszi kötelességét minden helyzetben. Ezt Amerika elvárja tőle, épen úgy, mint (Parker Gilbert örült, hogy remek történelmi párhuzamot talált) Traifalgarnél Anglia elvárta, hogy minden fia meglegye kötelességét. Mégis csak furcsa, hogy épen a németek kritizálják őt emiatt, — azok a németek, akiknek ma is Kant az istenük.

Igen, ezek a németek írják lapjaikban, mondják gyűléseiken róla, Parker Gilbertről, hogy mostanáig nehezen akarja belülről lát-

ni, megérteni és átérezni hatvan millió ember helyzetét.

Pedig ő igyekezett, hogy megértse és átérezze.

Három éve volt már Németországban. Amikor diplomata barátai kivitték a tizenöcclyukas goli-pályára, amelyet az angol nagykövet hagyott maga után emlékül Berlinben, mint a nemzetek közeledésének beszédes példáját, Parker Gilbert — örömeiben — majdnem „Three cheers”-t kiáltott. Mademoiselle Margerie bübös volt a bemutatkozó estélyen. Pacelli nuncius elragadó finom pap és világi és doktor Gauss nemcsak bámulatos nemzetközi jogász, de anekdotái a nagy európai konferenciákról — a fénypontjai Käthe Stresemann asszony demokratikus teadélután-jának a wilhelm-strasse-i palotában. És az Adlon-hallja káprázta. Ott volt az éjszaka is, azért olyan bágyadt most. Ott volt Lil Dagover is. Ezért kellemes a bágyadtsága...

Parker Gilbert kicsit haragosan rugta fel jobblábával a kékselyem paplant. Ha eszébe jut, hogy még ma délelőtt át kell tanulmányoznia azt a memorandumot, amelyet a nyugati iparvidék vasgyárosai és munkásai adtak be hozzá! Már megint arról van szó, hogy beszüntetik a munkát és negyedmillió ember marad tétlenül? Jó, jó, hiszen ő lelkiismeretes lesz, áttanulmányozta eddig is mindent, amit hozzájuttattak, hogy bizonyítsák: mégsem olyan rózsás már a hatvan millió ember élete, mint amilyennek látszott egy évvel ezelőtt is. No igen, hiszen komoly baj nincs még, a Farbenindustrie duzzad az erőből, most is egyre köti az újabb érdekközösségeket; Hamburgban és a Rajna és a Majna és az Elba kikötőiben még egyetlen összefolyó állandó szimfónia a daruk csikorgása és jóféle áruval telnek meg a raktárak, a hajók és vonatok. De az emberek,

akkikkel beszélt nap-nap után, már nem azt a diadalmas optimizmust mutatják, ami egy évvel ezelőtt még sugárzott belőlük.

Parker Gilbert rájött, hogy nem igen érti, mi van Németországgal — bár megnyugtatta magát, hogy világos feje csak a szokatlanul mámoros éjszaka után nem tud rendet teremteni a jóvátételi káoszban, aminek ő maga különben tökéletes rendtartója tudott lenni. De arra is rájött, hogy nem érti Európát.

Félálmában próbálta tisztázni képzeletét, amiket Európáról szerzett. Városok, utlevélvizsgálók, kényelmetlen vonatok, ósdi városok, olcsóbb-drágább földi élvezetek és főleg nők képében jelent meg előtte először Európa — és a pittsburgi, detroiti és philadelphiai dimenziókhoz szokott szem nem igen lepődött meg hatvanmillió európai ember építő nyüzsgésén. Most három év után is talált sok furcsaságot abban, amit estélyeken ismerősei, csevegés közben „európai szellem”-nek szoktak nevezni. Például itt volt éjjeli szekrényén egy könyv, valami zenészerző — talán Huberman-nak hívták — ajánlotta ligyelmébe ártatlan beszélgetés közben „Tyll Ulenspiegel” — ez volt a könyv címe, valami belga írta, akit az idén ünnepeleek, hogy százéve született. Még el se kezdte olvasni csak úgy találomra lapozgatta és szeme megakadt két kiemelt soron:

„Élni!” — ezt a szót irtam zászlómra.

Mindig fényben élni!

Parker Gilbert mosolygott.

What the deuce! Ki a csuda ne akarna élni? És mindenkinek joga van hozzá. Naiv európaiak.

Kiugrott ágyából és kinézett az ablakon. Az utcán épen óriási tömeg vonult. Rongyos, sápadt emberek, asszonyok bada. Hatalmas táblákat cipeltek, amelynek felirásai munkát kértek százazrek nevében, százazrek számára.

— Szegény ördögök! Ezeknek csakugyan nem könnyű élni, fényben élni! — mormogta.

Kedvetlenül húzta össze mellén pijsamáját és leült. Találomra felkapott egy újságot és ernyedten lapozni kezdte. Litvánia, Lengyelország, Grosswardein, heves viták az agg Európa minden parlament-jében, — hát hiszen érdekes mind, de... egyszer csak megráadt, szemé felkorbácsolt élenkséggel róta végig a sorokat, amelyek az „S. IV.” tengeralfutáró pusztulását és nyolcvannégy makkegészsges ember háromnapos haldoklását akarták érzékelteni banális riport-szavaikkal.

— Kötelesség! Traifalgar! — leskelődött Parker Gilbert tudata alatt az eszme, de élő gondolattá lenni nem merészt.

— Élni, mindig fényben élni! — jutottak eszébe az Ulenspiegelből kikapott sorok — és mintha nyolcvannégy hős honfitársának sorsa megértetett volna vele sok mindent. Villámgyors elhatározással odaült íróasztalához és szemében a munkanélküliek rongyos hadának, lelkeben az „S. IV.” halottainak képével elkezdte írni jelentését jóvátételi-főbiztosi működésének harmadik évéről.

Akik a jelentést látták, azt mondják, Parker Gilbert mintha már értené az Ulenspiegel zászlajára írt jelszót, mintha kezdené már látni az öreg Európának imént lemosolygott szellemét...

Erdős Iván.

Karácsony után nyílik meg

DEUTSCH posztóárubáz

új helyisége

Avram Iancu (Kossuth)-utca

Mozgószínházak műsora

Filmpalace
Sas-palota

Ma d. u. 3 órakor
Gyermek előadás
10 leies helyárakkal

Napsugár kisasszony

Főszerepben: Mary Pickford
és egy kétfelvonásos vígjáték

Holnapról kezdve mindennap
a karácsonyi szenzáció

Az algiri asszonynegyed

10 felvonásban

A főszerepben Kamilla Horn és
Mária Jakabini

A karácsonyi matiné hirdetése
a lap következő oldalán olvasható

Heyman-Szinkör

Ma d. u. 3 órakor

10 és 15 leies helyárakkal

**A vén
gazember**

Vígjáték 9 felvonás

Mindenki kap egy naptárt

Vasárnap d. e. 11 órakor

matiné

Lángpöröly

Az

Apolló-Filmszínház

igazgatósa kellemes karácsonyi
ünnepeket kíván

De a legszebb karácsonyi aján-
dékot is mi adjuk!

Suderman regényét

A Rókaut-al

A főszerepben:

Jack Trevor

Délelőtt

szenzációs matiné

nagy kabréval

Kalapok- és uri divatban a legolcsóbban vásárolhat Lengyel-nél

Szörme Mikádó
Városi bunda
Börkabát
MENDEL
férfi és fiuruha
áruház
Bul. Reg. Ferd 3.

A HEYMAN SZINKÖR
vasárnapi matinéja a
Lángpöröly
Hatalmas kalandordráma

A Rókaut

(Bemutató előadás)

Sudermann híres regényének bemutatója igazi ünnepi előadás volt. A filmet a legjobb kritika előzte meg és valóban reá is szolgált a sikerre. A rendezés teljesen modern felfogású s ez annál érdekesebb, mert hiszen a napóleoni idők harcait, a néplélek különös változását, egy szerelmes fiatal pár küzdelmeit a nép előítéletével elsőrangú alkalmat ad a rendezőnek, hogy a modern felfogást kihangsúlyozza.

A szereplők közül csak Jack Trevorról emlékezünk most meg. Ez a fiatal színész a legnagyobb meglepetést hozta. Eddig csak filmoperettekben és ott is másodrendű szerepeket játszott. Most egyszerre ezzel a filmmel diadalmasan befutott és az objektív kritikuskok szerint ugyanazt jelent, mint a nőstarak közül Elizabeth Bergner.

A legnagyobb filmdíadalt fogja jelenteni a Rókaut, Sudermann csodálatosan szép regénye.

A Rókautat karácsony vasárnapján az Apolló mutatja be.

A Filmpalace

karácsonyi malinénak
műsora

vasárnap d. e. 11 órakor

ORGIA

Adolphe Menjouval és

Kétségbeesés hidja

Lona Schmidttel

Hétfő délelőtt 11 órakor

Isten hozta

Malek vigjáték — és

Bécsi kisleány

Marie Prevosttal

Eladó

Tache Ionescu (Kőrös)-utca mellett üzletes magánház, istálló, kocsiszin, nagy udvarral 250 000 leiert.
Magánház Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-úttól) 10 percre 2 szobás lakással 220 000 leiert.
Kétféle autójavitóüzemnek helyiséget, esetleg lakással.

„Ardeal”-iroda Főpostai melletti 107-2

Hova jár szórakozni Nagyvárad közönsége? Vagy nem szórakozik?

Kolozsváron ülte meg az idegent az a nagy csend, ami most belépett és helyet kért a nagyvárad falak között. Nagyvárad mozgalmas éjszakáiról ma is regényeket mesélnek és a mai letaroltáshoz fokozatosan értünk el.

Érdekes valóság, ha az ember kronologikus visszapillantást vet visszafelé, hogy

először a legkönnyedebb muzsa vált hajléktalanná Nagyváradon.

Volt idő, amikor a következő kabarék várták estéről-estére és nem is hiába a pezsgő vendégeket: a Bonbonniére, a Szalon-kabaré, amelynek Medgyasszay Hajnalka volt az igazgatónője és a Lloyd-kabaré, amelyben, mint pesti vendég gyakran szerepelt Baumann Károly, a legnépszerűbb orfeum-énekes. A Bonbonniére-ben Kondor Ernő, a népszerű zeneszerző csödjé után Békeffy László, a ma Bécsben működő népszerű konferanszié ültött tanúját s társulatának Szabolcs Ernő, a Fővárosi Operett színház főrendezője és Szöllőssy Rózsi, a pergőnyelvű szonett volt legkedveltebb tagjai. Ezeket a kis kabarékat Tolnay Szigfried ölte meg, aki Kabos Gyula segítségével megalapította a mai Filmpalace helyén a Vigadó Varietét. Volt idő, különösen az 1918—1920-as években, amikor a várad variété különös műsort produkált, mint a Royal Orfeum. A Vigadó Varieté később Royal Variétévé lépett elő, de ezzel csak a neve lett előkelőbb, nivója sokat süllyedt. Fénykorában Kramer Ödön volt a karmester-zeneszerzője, akinek a dalai az „Ablakom... ablakom”, „Ez a legutolsó szerenáda”, „Hopp egy légy” és a többi, országos hírnevűvé tették a várad fiatal embert. De országos sikereket aratott ugyanakkor Várady Aladár is „Hajlika jegénye” és „Oh, jöjjetek titehunytszemű esték...” című dalával, amelynek Mihelffy Elvira, az ismert költőnő írta a szövegét.

A Nagyváradon szerzett műdalok voltak szerte népszerűek

ebben az időben, amelyek elmultak és aligha térnek egyhamar régi kedvünkkel vissza.

A fokozódó gazdasági válság miatt kaput csukott Tolnay variétéja is, sőt Tolnayt is becsukták, a népszerű és sokat áldozó variététulajdonost. Az idők folyamán Pollák mómára várt a feladat, hogy Nagyvárad aranyifjúságát elszórakoztassa. De Pollák mama is rálizette egész va-

gyonát arra a kísérletre, hogy a bodegát kinevezte a hangzatos című Excelsior-barnak. Tul a hidon is volt egy ilyen bar, a volt Udvari kávéház helyén keletkezett s három havonként cserélt gazdát. Emléke már a multt. Ki emlékszik rá, hogy a gazdák változásával hány néven próbálta az éjszaka, a nagyvárosi barlevegőre éhes éjszaki lovagokat becsalogatni. Különböb tul a hidon nemcsak ez az orfeum-bar nem volt életképes, de

egymásután csuktak be a kispolgárság kávéházai is.

Először a Korona kávéház helyiségeibe költözött be a Bihoreana. Ahol a tamburazenekar nemeskeblű hölgytagjai ültek, vastag pénztárszekerény került, komoly trezorok, nem a pénzdobálás, hanem a méhkaptár szimbolumával. A Mosoiu tábornok (v. kertutcai) „Arany Sas” kávéház a királyi madár aranyszárnyaival sem tudott átrepülni az idők viszontagságain. Ahol nekikeseredve iparosok és a bérkocsitársadalom tagjai itták a hegy levét és hajnali paszuly levesre tért be a lump, ma kommersz polgári hálózobákat árulnak. Egyedül a Csarnok, az ócska ruha és a tollkereskedelem központi kávéháza bírja még az iramot, az Udvari kávéház is megszűnt, a középiskolai diákok nappali tuszkulánuma, akik, mikor órát bílicceltek, itt képezték ki magukat biliárd művészekké. Megbukott a legfényesebb piactéri kávéház, a Sas is, amelyből valaha 70-es horvát és szerb tiszték bámulták a Avram Jancu (v. Sas)-utca járó-kelőt s szemmel tarthaták, hogy ki vásárol Aszódinál 8-féle zamatu, pörkölt kávé. A Fekete Sas kávéház tulajdonosát bizonyára sohse látták ide kávéért betérni. A fő, hogy izlett a k. u. k. tiszteknek a fekete, akik most valahol Nis és Valjevo vidéken ihatnak zamatosan főzött igazibb törökkávé.

A piactéri kávéházak polgári bilikuma lassankint átszivárgott a négy legjobb kávéházba a Mária királyné (Bémer) térre. Sokáig jól mentek, zsufolyva voltak ezek a kávéházak, hol a jazz, hol Buráék, hol az erdélyi igavprimások be tudták csalogatni a közönséget.

Egy évvel ezelőtt kezdett végzetesen leromlani Nagyváradon a kávéházi ipar, míg most eljutott odáig, hogy a négy kávé szerető, ha felváltva tarthatnának nyitva.

A színházba sem jár senki. A színház direktója és a színészek azt hitték, hogy a „Csattan a csók” nagy dobja végre beverbálja az embereket. A kitűnő francia operett azonban nem jelentett házakat, éppen úgy üres

széksorok előtt pergett le, mint a többi szindarabok.

A színház válsága nem üres hiób hír,

pedig most a társulat is kitűnő, az operettekben Kondor Ibolya, Barna Sári, a prózában Kaszab Anna, Gál Piri igyekeznek olyan előadásokat nyújtani, amelyek hasonlíthatatlanul nívósabbak, mint tavaly.

De nem jár a közönség mozi-ba sem,

a mozidirektorok rendkívül panaszkodnak. Hiába hozzák a legjobb, leghíresebb filmeket, hiába kötötték százezrekért le világvárosi műsort, a mozik sem mennek. Sőt

a héten már megtörtént, hogy az egyik várad mozgószínház közönségványa miatt nem tartott előadást.

Talán a klubok szívták fel a szórakozni vágyó közönség zömét? Gondolják azok, akik nem ismerősök teljesen a viszonyokkal.

A klubok is üresek

A nagyvárad pénzarisztokrácia klubjába, az Unió-ba alig jár fel esténként egy-két társaság és 12 órára már üresek a pazar helyiségek. Az Intellektuelek klubjában is főleg csak délután van élet. Az Újságíró Klub taglétszám szerint a legnépesebb, de az Újságíró Klub is tágassá vált a legutóbbi időben, felannyi közönség jár be esténként, mint eddig.

Hova jár Nagyvárad közönsége szórakozni tehát? Talán sehova.

Lehet az adóhivatalba.

Az mindig tele van.

(bárd.)

Csak

január 15-ig

**500 lelt ad ki,
1300 lelt kap vissza**

KOVÁCS TESTVÉREKNÉL

ha az ott kapható szerencse-csomagokból jól választott, mert

500 leiert vehet egy 800 lelt érc csomagot az alanti tartalommal és ezen kívül minden tizedik csomagban egy 500 leire kiállított prima bankcsekk van elhelyezve, melyet a bank azonnal készpénzben kifizet.

Az egyes csomagok tartalmazzak:

1. Egy ruhára való francia divat-flanell.
2. Egy pongyolára való francia crepet.
3. Egy komplett ruhára való cérna barchendet.
4. Egy drb jó minőségű törülközőt.
5. Egy darab szép mintájú delain kendőt.
6. Egy igen kedves és praktikus ajándéktárgy.
7. Minden tizedik csomagban egy 500 leies bankcsekk.

Csak

január 15-ig

MOZI

AZ APOLLÓ FILMSZÍNHÁZ
MŰSORA:

Szombaton délután 3 óra-
kor: Gyermekelőadás. Nagy
kabaréműsor.

Vasárnap délelőtti matiné:
Vak a szerelem, Conrad Veidt
filmje és Felhő Ervin kabaré-
műsora.

Vasárnap délután 3 óra-
kor: Gyermekelőadás. Nagy ka-
baréval.

Vasárnap 5, 7 és 9 óra-
kor: Sudermann regénye: A Róka-
ut. A főszerepben Jack Tre-
vor.

Hétfőn délelőtti matiné: Ál-
mok szigetén. A főszerepben
Harry Liedtke és Felhő Ervin
kabaréja.

Hétfőn délután 3 óra-
kor: Gyermekelőadás és Felhő Er-
vin kabaréja.

Hétfőn 5, 7 és 9 óra-
kor: Róka! A főszerepben Jack
Trevor.

— Az Apolló gyermekelő-
adásai. Óriási sikere volt az
Apolló szombat délelőtti gyer-
mekmatinéjának. A kitűnő film
mellett Felhő Ervin szimü-
vész társulata elsőrangú ka-
barét rendezett, amelynek ke-
retén belül kedves ajándékokat
adtak a gyermekeknek és egy
malacot is kisorsoltak. A jól
sikertelt gyermekelőadásokat
megismétlik szombaton dél-
után 3 óra-
kor, vasárnap és
hétfőn délután 3 óra-
kor és a
délelőtti matinén is. Minden
szülő az Apolló gyermekelő-
adásaira küldje el gyermekeit.

A FILMPALACE KISTERMÉ-
NEK MŰSORA:

Vasárnap fél 4, fél 6, fél 8 és
egy negyed 10 órai kezdettel,
10 leles helyárrakkal „Napsu-
gár kisasszony“, Mary Pick-
forddal és vigjáték műsor.

Hétfőn délután fél 4, fél 6,
fél 8 és egy negyed 10 óra-
kor „Napsugár kisasszony“ és vig-
játék műsor.

A FILMPALACE MŰSORA:

Szombat d. u.: 3 óra-
kor gyermek előadás, 10 leles
helyárrakkal. „Napsugár kis-
asszony“, a főszerepben Mary
Pickford.

Vasárnap délelőtti 11 óra-
kor: „Orgia“, Adolphe Menjou-val
és „Kétségbeesés hídja“, Lóna
Schmidt-tel.

Vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9
óra-
kor: „Algiri asszonyne-
gyed“, az Ufa hatalmas att-
rakciója!

Hétfő d. e. 11 óra-
kor: Isten hozta! Malek vigjáték és
„Bécsi kisleány“, Marie Pre-
vost-tal.

Hétfő d. u. 3, 5, 7 és 9 óra-
kor: „Algiri asszonyne-
gyed“.

Kedd: 5, 7 és 9 óra-
kor, „Al-
giri asszonyne-
gyed“.

Heyman szinkör

Vasárnap délelőtti 11 óra-
kor nagy premier matiné: Lángpörölly.
Hatalmas kalandor dráma 12 fel-
vonásban, 10 és 15 leles helyárrak-
kal.

Vasárnap délután 3, 5, 7 és 9
óra-
kor, premier: II. József csá-
szár és a suszterleány. Vidám bé-
csi életkép, Bécs legszebb idejé-
ből. Főszerepben: Harry Liedtke,
Kenia Desni, Livio Pavanelli és
Herman Picha.

Hétfő délelőtti 11 óra-
kor: Nagy
matiné??? Szenzációs filmujdon-
ság.

Hétfő 3, 5, 7 és 9 óra-
kor: II. Jó-
zsef császár és a suszterleány. —
Harry Liedtke és Kenia Desni. —
Kedvezményes jegyek nem érvé-
nyesek.

Kedd 3, 5, 7 és 9 óra-
kor: II. Jó-
zsef császár és a suszterleány.
Harry Liedtke és Kenia Desni. —
Kedvezményes jegyek nem érvé-
nyesek.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szombat délután fél 4 óra-
kor: Jó gyerekek karácsonyi előadása:
Aladár nem számár, gyermek
operett dalokkal és táncokkal,
mérsékelt helyárrakkal, gyermek-
előadás. Sorozat szám 46.

Szombat este: Nincs előadás.
Vasárnap délután 4 óra-
kor: Fecskefészkek, operett ujdonság,
mérsékelt helyárrakkal. Sorozat
szám 52.

Vasárnap este fél 9 óra-
kor: Mesék az írógépről, operett ujdon-
ság. Bemutató. Sorozat szám 53.

Hétfő d. u. 4 óra-
kor: Legkiseb-
bik Horváth lány, operett ujdon-
ság, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat
szám 55.

Hétfő este fél 9 óra-
kor: Mesék az írógépről, operett ujdonság
másodsor. Sorozat szám 56.

Kedden délután: Csattan a
csók. Sorozat szám 52.

Kedden este: Mesék az írógépről.
Sorozat szám 58.

Szerda este fél 9 óra-
kor: Mesék az írógépről, operett ujdonság ne-
gyedsor, C bérlet. Sorozat sz. 59.

Csütörtök este fél 9 óra-
kor: Mesék az írógépről, operett ujdonság ötödsor,
A bérlet. Sorozat
szám 60.

— Ma délután fél 4 óra-
kor: Aladár nem számár, gyermek bo-
hózat, mérsékelt helyárrakkal. —
Minden jó gyermek legyen ma
délután a színházban, amikor mu-
latni és kacagni fog az Aladár
nem számár című gyermekbohózat
mólkáin. Ezenkívül változatos és
szórakoztató gazdag műsor lesz és
egy egész csomó váradi gyermek
fog szerepelni ezen az előadáson,
amelyet sokáig fognak a gyerme-
kek emlegetni.

Az Apollóban

vasárnap és hétfőn délelőtti nagy matiné
Harry Liedtke és Conrad Veidt egy-egy szenzációs filmje és
Felhő Ervin kitűnő kabaréja

Két komédia és rengeteg magánszám. Stolcz Arany elragadó táncszámai

— Mesék az írógépről, ope-
rett bemutató. Karácsony
első napjának külön szenzá-
ciója lesz a Mesék az írógépről
című operett ujdonságnak a
bemutatója. Régen került ilyen
kedves meséjű és bájos zenéjű
operett-ujdonság premierre. A
közönség rendkívüli érdeklő-
déssel várja a magyar főváros
színpadának ezt a legnagyobb
sláger operettjét. Nagyon jól
fog mulatni, aki megnézi ezt a
telivér operettet, amelyben
rengeteg olyan dal van, ame-
lyet meg kell ujjazni és szen-
zációs táncbetétek is élvezte-
tessé teszik a Mesék az író-
gépről előadását. Karácsony
első napján este indul hódító
utjára ez a nagyszerű operett
s az érdeklődés már is olyan
nagy, hogy az igazgatóság
hétfő, kedd, szerda és csü-
törtök estéire is műsorra tűzte
a Mesék az írógépről című
operettet.

— Fecskefészkek, mérsékelt
helyárrakkal. Holnap délután fél 4
óra-
kor, mérsékelt helyárrakkal
lesz műsoron a Fecskefészkek ci-
mű dalos és táncos operett az ed-
digi esti szereposztással.

— A Legkisebbik Horváth lány,
mérsékelt helyárrakkal. Karácsony
második napján délután 4 óra-
kor a Legkisebbik Horváth lány című
szenzációs és látványos operett
ujdonság lesz műsoron. A három
Horváth lányt most is Kondor
Ibolya, Kertész Mancsi és Székely
Klári játsszák.

— Csattan a csók, mérsékelt
helyárrakkal.

— Csattan a csók, mérsékelt
helyárrakkal. Kedden délután 4
óra-
kor a Csattan a csók című ope-
rett ujdonság lesz műsoron az
eddigi esti szereposztással.

— A hét összes előadásaira a
jegyeket már vasárnap reggeltől
árusítja a színházi pénztár, amely
a színház bal oldalán van.

* Meghívó. A nagyváradi
C. F. R. ifjúság tisztelettel
meghívja Nagyvárad mélyen
tisztelt társadalmát, hogy te-
kintettel a jótékony célra, a f.
hó 26-án este 9 óra-
kor a Cer-
cul Militar Civil (Reg. Ferd.
No. 6.) termében rendezendő
táncmulatságon megjelenni
szíveskedjék.

Öt gyermeket ruházott
fel egy derék vendéglős

Már több ízben megemlé-
keztünk azokról a jótékony
társaságokról, amelyek egész
éven át megtakarított néhány
fillérüket, — azt a néhány
garast, amit csak félre tudnak
tenni — arra fordítják, hogy a
nyomorgó szegény gyerme-
keknek boldog karácsonyi ün-
nepeket szerezzenek.

Ezek közé tartozik Balas-
kó Ferenc Vlahuta (v. Szent-
János)-utcai vendéglős is, aki
hetenként összejövő alig né-
hány tagból álló asztaltársasá-
gának élén annyit gyűjtött
össze, hogy abból öt gyerme-
ket minden szükséges ruhane-
mével el tudtak látni, a leg-
apróbb csekélyeségről sem fe-
ledkezve meg. A kis társaság
megállapodott abban, hogy a
jövőben is a megszokott na-
pokon rendszeren összejön és
ártatlan szórakozás közben
nem feledkezik meg arról,
mennyit szenvedő, elhagyott
család él a város falai között,
amelyeknél az a kis segély is,
amit az ő áldozatkészségükkel
apránként összegyűjtnek,
megmérhetetlen értékkel bír.

Ezeknek az egyszerű, derék
embereknek a buzgalma úgy
hiszük, jó példa, s bár köve-
tőkre találja azok között,
akiknél nem az anyagiak
hiánya, csupán könnyed nem-
törődömség az, hogy az éhező,
fázó gyermekek részére sem-
mit sem juttatnak. Akkor az-
tán, ha meg nem is szűnnek,
de jótékonyan csökkenne a
nyomorgó családok száma.

(H. I.)

NÁDOR
KARÁCSONYI
ZENEALBUM
1928. évre

Tartalomban a legjobb, ki-
állításban a legszebb. Ki-
záróan a Hegedűs Hír-
lapirada zenemű-
osztályában kapható

valódi Trelorn, Wimpasing és amerikai hócipők
360 leltől kezdve kaphatók:
Reichard Dextő és Sia cégnél

20% karácsonyi árengedmény az összes raktáron levő NŐI CIPŐ különlegességeimből
Weisz Jenő Nic. Iorga (Zöldfa-u.) 8. Egyes párok 35, 36 számban már 400 Leitől

Ara Pacis

Irtá: Romain Rolland

De profundis clamans...
A gyűlölet végtelen mélységéből feléd fohászkodik dalom, ó, isteni Béke.

Hadseregek csatazaja túl nem kiálthatja hangom. Hiába látom, hogyan dagad a véres tenger, amelynek hullámai az összevagdalt Európa szépséges testét ide-oda dobálják és hiába hallok, hogyan lázítja valami örvongó szél a lelkeket:

ha egyedül maradok is, hű leszek hozzád. Nem fogom kivenni részem a vér istentelen aldozásából. Nem fogyasztom el azt a részt, ami az Ember Fiából nekem jut. Én mindenkinek livére vagyok és szeretlek mindnyájukat, emberek, ti kérésztűltök, akik még ezt a kicsiny életet is elraboljátok magatoktól.

Emelkedjék hát szívem a szent halomra, túl a dicsőség babérjain, túl a tölgyeken, oda, ahol a tücsök ciripelnek!

Magasztos Beke, te, aki fel-séges királyi palcáddal kormányozod a világ megmozdulásait és összezsapódó hullámokból a tenger ritmusát kiméred, Béke, te székesegyház, ki az ellenséges erők igazságos egyensúlyán nyugszol; tündöklő rózsadisz, amelyből a nap vére harmonikus művész-szem kötötte tarka kévében buggyan elő; akárcsak az óriás madár, amely az égbolt közepén lebeg, míg szárnya alatt összezsugorodik a roppant siklás, ugyanúgy te is átfogod tova-röplődben mindazt, ami van, ami volt és ami lesz.

Nővére vagy az örömnök — és a fájdalomnak is nővére vagy, — te vagy a fiatalabb és te vagy az okosabbik; a te kezéd bekíti össze ama kettőt; Akárcsak két folyó, amelyeket tisztavízű csatorna köt egybe és a csatorna tükrében leher jegenyék kettős sora közt, az égbolt nézegeti magát.

Te vagy az isteni hirnök, aki, mint a fecske, egyik part-ról a másikra, közelebb hozza egyiket a másikhoz s az egyiknek azt mondja: „Ne sirj már, lesz még öröm a világon!” — a másiknak meg ezt: „Ne légy nagyon gőgös, a boldogság eltűnik úgy, amint jött.”

Drága anyai karod gyöngéden öleli azokat a gyermekeidet is, akik ellened fordultak és te mosolyogsz.

*Ara Pacis — A Béke Ollára, — ez a prózában írott valóságos himnusz a ma élő francia írók legnagyobbikának egyetlen költeménye és — tudunkkal — ezuttal jelenik meg először magyar fordításban. Romain Rolland ezt az egyetlen költeményét 1914 augusztus második felében, tehát a világháború legkezdetén írta. Egyidejűleg jelent meg az Ara Pacis németül a Neue Zürcher Zeitung-ban és franciául a Journal de Genève-ben 1915. karácsonyán, tehát éppen most tizenkét éve. Egyébként ez a remek lírai írás a „Les Précurseurs” című kötetben, amely Romain Rolland háború alatt és után való pacifista megnyilatkozásait tartalmazza, az első helyet foglalja el.

Te egymásba fűzöd a keze-
ket, a szíveket, amelyek mene-
külnek egymástól, miközben
keresi egyik a másikat és te
igába töröd a vad bikákat, hogy
szörnyű dühöket, amelytől via-
dalok hevében párájukat adják,
felhasználhasd: hadd szántsanak
a mezőn hosszú, mély baráz-
dát, amelybe elhintik a vető-
magot.

Te vagy a hű élettárs: az
elgyötört harcost hazatértekor
te fogadod. Győzteseket, legyő-
zötteket nem ismer szerelmed.

Ó, én békém, aki mosolyogsz,
míg drága szemed könnyek
borítják, te nyári szivárvány,

napsütötte este, aki aranyújjaid-
dal megcirógatod a harmatos
rétet, bekötözöd a sérült gyü-
mölcsöt és gyógyítod a fák se-
beit, amelyeket a szél és a jég-
eső ütött;

áraszd reánk balzsamodat és
csittítsd el fájdalomunkat. El-
mulnak azok is, meg mi is.
Csak te vagy örökkön tartó.

Tesztvérek, egyesüljünk, és
ti is, erőim, kik szaggatódó
szívemben birkóztok egymással!
Kéz a kézbe és perdüljetelek
táncra mind, ahányan vagytok!

Mire való a lázas sietség:
hiszen nem hajt bennünket az
idő. Az időt, — azt mi fogtuk

meg. Századok fűzfavesszeiből
rakja fészket az én Békém.

Es mint a tücsök, mely a
réten dalol. Itt a vihar, szabad
a zápor, elárasztja a barázdá-
kat, el a tücsök dalát. De alig
hogy odább állt a zivatar, a kis
muzsikás makacsul újra kezd.

Éppen úgy amikor majd a
vérpárás kelet összetaposott
földjéről csak kicsit is távo-
lodni halljuk a Négy Lovas
örvongó vágatását, én fel-
emelt fővel újra kezdem dalom
— nyomorultán és makacsul...

A milliárdos Leopold bácsi szenzációs nászajándéka hugocskájának

A lenhaju o'aszi asszony zsúr-
ján mulattak most ezen a törté-
neten, amelynek a szereplőit
sokan ismerik.

... Esküvőre készültek a linom
uriháznál, minden szoba, minden
zúg tele ünnepélyes rokonnal, vig
vendéggel. A mamák, az atyali-
ságbeli asszonyok izgatottan süri-
tenek, roppant csomagokat vesz-
nek számon, egy-egy retek perzsa,
egy-egy szerviz, ezüstök, porcel-
lánok, egyre cipelik a nászaján-
dékukat. Mint ötven vagy száz év
előtt. A szokás nem változott, sőt
az ajándékok is ugyanazok. Egy-
másután nyitnak be a sürgöny-
hordóka táviratokkal, mint Darvas
Lili mondta az Üvegipőben: a
gratulálva. Aztán megint egy
perzsa, meg megint egy szerviz.

Szinte mindenki elhozta már
ajándékát, csak Leopold bácsi, a
család szemefénye, a nábob ro-
kon nem jelentkezett az ajándé-
kával, a menyasszony milliárdos
nagybátyja. Állt titokzatosan a
filigrán kis öreg az ablakfülké-
ben irgalmatlan szivarral, halla-
dai ködöt árasztva maga körül.
Minden arra ment, mindenki arra
volt kíváncsi, kivágja-e a rezes
Leopold bácsi, aki nemcsak a
temetelen vagyonáról nevezetes,
de arról is, hogy a tüdőgyuladá-

sát kenőasszonnyal akarta kan-
cséroltatni, mert így olcsóbb,
mintha orvost hívna a házába.
Jobban jön ki, — mint mondták.
Mindenkit izgatott a helyi érdekű
Rokefeller gavalériája: no most
legkedvesebb hugocskája iránt
talán... mégis... mégse... Azon-
ban az öreg a legkínosabb célzá-
sokra is szótlan maradt.

— No nézd — jött a sógor —
nézd Leopoldkám ezt a Dávidot,
egy ilyen smarocer és micsoda
finom konyhaberendezést kül-
dött...

Aztán a vőlegény mamája je-
gyezte meg, hogy a cég dispo-
nense milyen kedves: tizenkét
személyes porcellán teáskészletet
spendirozott.

— Bah — fortogott Leopold a
— tizenkét személyes? Azt néz-
zék meg, amit én adok, majd
lelkem...

Ó ez a kijelentés! Következő
percben maga a kismenyasszony
dörzsölte hamvas arcocskáját a
vén ember állához, mama, papa,
nyájas hízélgéssel, kergén futká-
rozták körül Leopoldot, aki furcsa
fintorral, megvetően kritizálta az
ajándékokat:

— Szép kis nedán... Majd én...
Aztán megcirógatta a meny-
asszonyt:

— Majd aztán Leopold bácsi
következik...

Lakzi után agyó, a vendégse-
reg finom szalonspiccel, vígan
kísérte ki a fiatalokat az álo-
másra. S az idő mult, mult, a
nászutasok geográfiai tapasztala-
taikról kissé gyűröttén haza is
jöttek, de az ajándék, Leopold
bácsi ajándéka sehol, sehol. Végre
is a friss menyecske megláto-
gatta a nagybácsit. A vén betyár
pikáns részletek iránt érdeklő-
dött, tüzelt az arca, kajánul vi-
hogott, aztán csörömpölő kulcs-
csomóval a Wertheim kassza elé
lépett és éneklő hangon hajította az
asszonykához:

— Ki tudja megmondani, mit
adok az én icike-picike aranyos
hugocskámnak?

Icike-picike hugocskám szíve
majd kiugrott, szinte két kézzel
kellett a helyére szorítani. Iste-
nem — gondolta — egy betéti
könyv!... Vagy a legendás arany-
láziások, amikről a familia me-
sél... Nem, az sem, ajándéko-
zási szerződés a pesti házról.
Mindezt egy szempillantás alatt
atrocíálta a várakozás boldog
izgalmaiban és lihegve várta a
szerencse mennyei megnyilatko-
zását.

— Ta'álja ki az én édes hu-
gocskám, mit kap a vén böstör-
ködő Leopold bácsitól? dalolta az
öreg édesdeden és háta mögé
rejtette a kezét...

A csöpp gyerekasszony reme-
gelt és dadogott. Nevetni akart,
de szeme megtelt a jószág víze-
vel. Leopold ur most kissé le-
guggolt, aztán pajkosan felpattant
és hoppla hopp, kacagva tartott
kítárt tenyerén egy... egy...
ezüst teaszűrőt. Ezüst, nem ezüst,
talán nem is egészen ezüst tea-
szűrőt. És vidorom megcsipte
hugocskája állát:

— No mi ez angyalom?

— Egy teaszűrő — hebegte fél-
ajánlan a kis nő.

A nagybácsi megütödvé do-
hogott:

— Ejnye, úgy látom nem is
örüsz a nászajándéknak...

Az édes gyerekarc maszatossá
lett a könnyektől:

— De... de igen... hogyné...

Leopold andalogni simogatta a
finom és hideg kis kezét:

— Gondoltam, mit, ezek a ni-
mandok jönnek az ajándékokkal.
Tizenkét személyes porcellán, meg
huszonegy személyes porcellán.
Nem igaz? Szerettem az ilyen
fiancot. Ezt nézd meg angyal-
kám... ahogy látod, ez egy echt
negyvennyolc személyes tea-
szűrő... A tied!...

BANCA MARMOROSCH, BLANK & Co.
ORADEAI FIÓKJA

Foglalkozik a bankszakma összes
ágaival. — Saját áruraktár!

Lukács & Co.
női és férfi konfekció és textil nagyáruház

Készpénzért és kényelmes részletre Színház háta mögött

SPORT

Váradai futballista-portrék

Bizonyára nem lesz érdektelen Várad sportszerető közönsége előtt, hogy kedvencei, akikért vasárnapról-vasárnapra kimegy a sporttelepekre és akikért izgul, tulajdonképpen hol és mikor kezdtek futbalozni? M kor kezdődött futbal-karrierjük és milyen uton jutottak addig, ahová elértek?

Sport-munkatársunk felkereste Várad nevesebb és tehetségesebb fiatal játékosait, akikről az alább következő információkat kaptuk.

Hiányzik a keretből néhány kiválóbb és fiatal játékos, mert ezek nem tudott munkatársunk beszélni s így ezeknek portréját majd valamelyik későbbi számunkban fogjuk közölni.

Rónay Ferenc (NAC.)

A NAC. kiváló Roncsája 1900-ban született Aradon. Tizenöt éves korában már az akkor nagy játékerőt képviselő Aradi Törökvs TE-ben játszott. 1917-ben már az AMTE első csapatának főerőssége. 1920-ban Váradra jön, ahol a NAC. tagja lesz. Huszonhatszor játszott Nagyvárad és hatszor a román válogatottban. Legutoljára Bécsben, mikor Brändstetter megrugta. Legérdekesebb meccse a DVSC. ellen, amikor 6:1-re győzött a NAC.

Bartha József (Törökvs)

Nagyvárad fiai. A réten kezdett futbalozni. 16 éves volt, mikor először játszott nyilvánosan a Törökvs I. B-ben, mint szélső. Nemsokára felkerült az első csapatba, hol 1919-től állandóan mint bekk játszott. Tizenegyszer játszott a román válogatottban. Huszonhatszor volt tagja Nagyvárad reprezentatív csapatának. Legizgalmasabb meccse a Kinizsi ellen volt, amikor a tartalékok Törökvs 1:1-re játszott Temesváron a Kinizsivel. Játszott a párisi Olimpiáson is.

Róth József

„Csutka“, ez a szimpatikus futballista Nagyváradon született 1903-ban. A Törökvs törpe csapatában játszott. Innen felkerült az ifjúságiba, majd 1921-től standard csatára lett a Törökvsnek. Legizgalmasabb meccse a NAC-Törökvs kombinált Kinizsi volt, mikor a Kinizsi 2:1-re kikapott, ő rugta a vezető gólt.

Mertz Árpád (Guru NAC.)

„Guru“ még a múlt században Nagyváradon született. Nyilvánosan 1911. évben szerepelt először a Nagyvárad Sport Clubban, majd átmént a NAC-ba, ahol először a törpében, de csakhamar az ifjúságiban játszott, 1915-ben felkerült az első csapatba, de még nem volt standard játékos, csak később lett azzá. Legjobb meccse az AMTE. ellen volt Aradon 1915-ben, mikor a majdnem tiszta ifjúsági játékosokkal felálló NAC. 1:0-ra kikapott a „nagy“ AMTE-től.

Székely Ferenc (Törökvs)

Budapesten született 1895. évben. Tizenöt éves korában már játszott az MTK. ifjúságiban. Öt év után átmént a BAK-ba, hol már az első csapatban játszik. Itt is öt évig szerepel, azután visszamegy az MTK-ba, hol öt évi játék után 1918-ban lejön Nagyváradra a Törökvsbe. Háromszor ölti magára a román reprezentatív csapat dresszét. Nagyvárad váloga-

tott csapatának pedig 23-szor volt tagja. Legizgalmasabb mérkőzései a NAC. elleni meccsek voltak és lesznek.

Vittenberg Ede (Viti NAC.)

Még fiatal fiú: 1904-ben született Nagyváradon. Már 10 éves korában futballozott az iskola csapatban. Először 1920-ban játszott nyilvánosan a NAC-hoz tartozó KITE-ben. Aztán a NAC. ifjúságiban. Valami nézeteltérés miatt átmént a Törökvsbe, hol egy évig játszott. 1923-ban visszajött a NAC-ba, ahol azóta standard tagja az első csapatnak. Legjobb meccse a budapesti VAC. ellen volt. (Eredmény 1:1.)

Nagy Elemér (Törökvs.)

Nagyváradon született 1902-ben. A réten kezdett futbalozni - rongy labdával. Mikor nagyobb lett, belépett a Törökvs-törpébe. Később felkerült az ifjúságiba, honnan 1920-ban az első csapatba. Mint katona játszott a Fulgerulban és a bukaresti Iuventusban. Leszerelés után egy évig a petrozsényi CAMP színeiben. Az ősszel visszajött régi egyesületébe.

Pless Gyuszi (Törökvs.)

Budapesti fiú. 1899-es születésű, a Vasas SLSz-ben kezdett futbalozni. 14 éves korában a Vasas ifjúságiban játszott Orth Gyurival együtt. 1915. évben felkerült az első csapatba, ahol standard jobbszélső lett. Résztvett a Vasas hathetes német turáján. Majd átmént a III. Kerületbe, ahol egy évig játszott. 1923-ban jött le Nagyváradra a Törökvsbe, előbb centert s csak később játszott igazi posztján, mint szélső. Négy év óta tizenhatszor volt Nagyvárad válogatott. Legjobb meccseit a debreceni válogatott és a bécsi csapatok ellen játszotta.

Löwenstein Béla (NAC.)

Nagyvárad gyereke. 1904-ben született. Első nyilvános szereplése 1920-ban volt a NAC. főedliskolai csapatában. Ugyanugy, mint Viti, ő is játszott a NAC. ifjúságiban. Majd átmént egy évre a Törökvsbe. Innen 1923-ban jött vissza a NAC-ba és állandó elsőcsapatbeli játékos lett. Legjobb meccse az országos bajnokságban Kolozsváron az Univeritatea ellen volt, mikor is a NAC. 3:0-ra győzött.

Nagy Géza („Csomag“) (Törökvs.)

A kistermelő „Csomag“ a Nagyfamília egyik illusztris tagja 1904-ben született. A Törökvs törpében kezdett nyilvánosan futbalozni. Első szereplése az I. csapatban 1923-ban volt a Temesvári Unirea ellen. Azóta standard tagja az első csapatnak. Legjobb mérkőzését az elmúlt évben játszotta a TAC. ellen, amikor a Törökvs 5:3-ra győzött. Négyeszer volt tagja a román válogatottnak. Sikeresen szerepelt a Kinizsiben, amikor az országos bajnok magyarországi túrán volt.

Nemes Pál (NAC.)

Nemes csak rövid ideje tartózkodik Nagyváradon és máris közkedveltségnek örvend. 1907-ben született Petrozsényben. 1919-ben szerepelt először nyilvánosan a CAMP. ifjúsági csapatában. 1924-ben bekerült az első csapatba, de csak egy évig játszott,

mert családjával Bukarestbe távozott, ahol a Venus főerőssége volt. Nemsokára laktak Bukarestben, mert visszaköltöztek Petrozsénybe. Itt ismét a CAMP-ban játszott egész 1927 őszig, mert ekkor Váradra jött és a NAC-ba lépett. Legjobb meccsét az AMTE. ellen játszotta a CAMP. színeiben ez év tavaszán, mikor is a CAMP. 4:0-ra győzött és ő hatricket csinálva 3 gólt rugott az AMTE-nek.

Szilágyi Lajos (Törökvs.)

Mackó 1900-ban született Nagyváradon. Barthaékcal együtt már kicsi korában futbalozott a réten. Nyilvánosan a Törökvsben kezdett futbalozni. 1919-ben már az első csapatban játszott, mint szélső. Mint katona sokáig játszott a kolozsvári Victoriában centerhalfot. 1923-ban visszajött Nagyváradra és azóta állandó halfja a Törökvsnek. Legjobb meccsei a bécsi WAC. és az Amatör elleniek.

Hermann Ottó (NAC.)

Budapesti gyerek. 1906-ban született. Iskola-csapatban kezdett játszani, majd belépett az ETC-be. Később Nagyváradra jött lakni a szüleiével és a NAC. ifjúságiban játszott bekket. Hamarosan felkerült az I-be, de aztán félbehagyott a futbalozással. Az elmúlt évben megint nekifogott a játéknak és azóta standard játékos a NAC. első csapatának. Legjobb meccseit még mint ifjúsági az ETC-ben játszotta.

Török Sándor (Törökvs.)

Nagyváradon született 1902-ben. A réten kezdett futbalozni. Játszott a pesti Törökvs ifjúsági csapatában. 1919-ben visszajön Váradra és a Törökvs I. B-ben összekötőt játszik. Hamarosan bekerül az első csapatba, ahol majdnem minden posztot szerepel. Sokáig játszott a Fulgerulban centert. Legjobb meccse a pesti Törökvs ellen a váradai Törökvs színeiben mint centerhalf: az eredmény 1:1 volt.

Grünbaum Sándor (NAC.)

A főedliskola futballcsapatában játszott először nyilvánosan. Majd a NAC. ifjúságiba ment. Egyidőben játszott a Törökvsben is. Tanulmányainak folytatása végett Párisba távozott, ahol a „Red Star“-nak volt a főerőssége. Miután visszajött Párisból, a NAC-ba lépett. Legjobb meccsét Aradon játszotta Arad válogatott ellen. Rugott is egy hálószerítő gólt.

Sternberg Miklós (Törökvs.)

„Kacska“ szintén Váradon született 1906-ban. A várban kezd futbalozni. 1924-ben belép a Törökvsbe, ahol az ifjúsági csapatban játszik. Egy év múlva, 1925 őszén ideiglenesen felkerül az első csapatba. Játszott már a román válogatottban is a bolgárok ellen. Tizenkétszer öltötte magára Nagyvárad reprezentatív csapatának dresszét. Legjobb mérkőzését 1925 május elsején játszotta a Zidenice ellen. Az eredmény 2:2 volt.

Róth Lajos (NAC.)

Róth, habár még nem tett szert oly nagy népszerűsége, mint bátyja, „Csutka“, mégis egyike Várad kiváló futballistáinak. 1905-ben született. A kereskedelmi iskola csapatában játszott először nyilvános mérkőzést. Majd ő is, mint a többi diák a NAC. csapatába lépett, ahol az ifjúsági csapat tagja lett. 1924 óta váltakozva játszott az első csapatban. Tavaly ősz óta azonban standard játékos.

HELLER MIKLÓS.

Pénzél jól kama'ozta'halja

!! Ritka alkalom !!

Egy közismert mágnes kastélyból, szebbnél szebb, valódi keleti perzsaszőnyegeket sikerült megvásárolnom, amíg a készlet tart, hallatlan olcsó árban árusítom!

Sternberg, Bu'. Reg. Ferd. 14

Világmarkás zongorák

egyári lerakat

Engross ár Részletre is

Sternberg zongora-lerakat

3028-2

Karácsonyi Occasio!

AAA

A rombolásból még megmaradt összes diszlárgyákat minden elfogadható árban elárulom, miután diszlárgyak árusításával felhagyok.

VVV

3028-1

STERNBERG

szőnyeg és zongora lerakat

Hozott szövetből egy öltöny munkadija 2600 lei, melyből 520 leit **borban** fizet vissza a **For Gentleman** unidivat szabóság 47 Rimanóczy-szálló épület

Ígyen készítek annak egy öltönyt, aki nálam **5 bont** összegyűjt. **for Gentleman** uridivat szabóság Rimanóczy-szálló épület

Egy nagyváradi család tagjai közül 60 év alatt ketten ültek az adósok börtönében

Érdekes vendég járt a szerkesztőségben. Vállas, szdás fiatalember, napszitta barna arca csupa jókedv és bizakodás. Sury Ferenc a neve, szőnyegszövő, különben redliskolai érettségije van. Hogy hamarosan mindent elmondjon: váradi származása, ma is einek itt rokonai, de kisdíák kora óta rendőrkapitány nagybátyja háában nevelkedett Pesen. Különb: n pedig öt nyelven ír és beszél. Háboru után kalandos vándorlása közben két évig Jamaika fővárosában Kingstonban is élt, ott úr volt, egy észnélkül gazdag görög kereskedő tolmácsa:

— Annyi volt a pénzem, mint a pelyva...

Szóval ahogy kevesen, derűsen beszél utazásairól, szélesen felnevet:

— Az az érdekes, amiért jöttem. Ugy tessék rámnézni, hogy az én csalámban olyasmit lehet örökölni, amit talán sehol másutt a világon.

Azán, fakult, gyűrött, régi akatkat kotor elő a zsebéből:

Mindlunk örököljük kérem az adósok börtönét.

*

Jókedvűen beszél el, hogy 1926 elején Monastirba, vagy mint most hívják Bitoljba vetette a sorsa. Fanasztikus keleli város Macedóniában, ahol nagystilű szőnyeggyárak vannak. Itt kapott munkát egy Selim Ajacha nevű szőnyegszövőnél, aki 400 emberrel dolgozik és Amerikába exportál.

— Jól meg voltam én itt. Egy halvtanas csoport felügyelője voltam s az embereimmel este külön munkát vállaltam, egy fiumei cég számára. A gazdám megtudta és nem elégedett meg azzal, hogy elbocsátott. Selim beperelt kártérítésért és 20000 dinárt követelt rajtam. Az előjáró meg is ítélte s mert fizetni nem tudtam, egy régi törvény alapján az adósok börtönébe csuktak, ahol

minden ezer dinárért egy napot

töltöttem kemény fekhelyen, minden másodnap böjtöltem. No siettem is haza. Itthon az atyámfiaimnak elmondom az esetet, hát csak nagyokat nevetnek: akkuiát a nagyapja — mondják. Az anyai nagyapám Kovács Márton a Eacvilágban ügyvéd volt Váraon, még Bösörményi Géza ügyvéd jól ismerte.

Elmondja a fiatalember, hogy a rokonai régi irások közül előszedték a nagyapjáról szóló ítéletet, amit családi ereklyeként őriznek:

— Lásd, hogy éppen mint öregapád, te is olyan sorsra jutottál. Tessék csak az akta, bizony nagyapó is csücsült az adósságáért...

*

Egy sárgult iv 12 krajcáros belyeggel 1866-ból. Személyes végrehajtás iránti kérvénye Nagyvárad város tekintetes törvényszékéhez. Oláry István mint néhai Ásmány József ügyvédjének.

Aszongya Oláry uram, hogy nagyváradi laos Kovács Márton

ur ellen 46 frt tőke és jár. iránti ügyben végrehajtás alkalmával nevezettnek semmi vagyona nem találtatott. Miért is kéri, hogy a 46 frt tőke, azután 1862 áprilisától folyó 6% kamatok, továbbá végrehajtás kérése, kérvény szerkesztése, mindösszesen 16 forint költségek erejéig a személyes végrehajtás elrendelését és

alperes személyének hatóságilag fogságban leendő 15 napi letartóztatását

foganatosítani.

Es a bíróság?

Itt a 9486/866. számú végzés. Megállapítja a peres beadványában kért költségeket. Aztán így folytatja:

— A megállapított költségek erejéig a személyes fogság a H. T. K. II. R. 68. III. R. 28. cimej, Mátyás VI. decret 29.— Uldszló I. decret 89, 90, 91. cikkei értelmében oly módon rendelletik

el, miszerint annak felperesi ügyvéd Oláry István vagy helyettese közbenjöttével alperes személyét bírósággal letartóztatván,

az adósok fogságába városi esküdt Márkus Odön vezesse be;

kijelentvén, ha adós fogoly 15 nap alatt felperessel ki nem egyezkednék, annak eltelével köteles leendő eskü tenni arra, hogy hitelezőjétől semmi vagyont el nem titkolt s hogy még személyes keresményének egy harmadát is felperes kielégítésére fordítandja s ezen eskürii jegyzőkönyvet aláírásával is megerősíteni köteles leendő. Ha pedig panaszlott ezen esküt letenni vonakodnék, felperesnek joga fennmarad további letartóztatását szorgalmazni, nemkülönben ha panaszlott esküje megszegésével keresményének illető részét felperes kielégítésére nem fordítand, felperesnek jogában marad szor-

galmazni azt is, hogy panaszlott s talán büntársai

mint családok büntőddi eljárás alá

vettessenek az 1807. XII. tc. és egyéb hazai törvények alapján.

Az alperes letartóztatás alatti

élelmezési költség

naponként 50 kr.-ban állapítottatnak meg, mely összeget felperes ki-küldöttnek a 15 napra átadadni és pedig a börtönfelügyelőnek fogoly részére átadni köteleztetnek.

Az aláírás: **Mész Endre** törvényszéki jegyző.

*

A fiatalember nevét:

— Azt mondják az öreg leülte a tizenöt napot. — De legalább kapott róla írást. Bezzeg Monastirban nem volt semmiféle akta, semmi élelmezési költség. Volt egy priccs, keményebb a kónél és a lencsefőzelek ennél is keményebb. Nem ajánlom senkinek, hogy Monastirban adósságot csináljon.

Nagyvárad közgazdaságának fekete esztendeje

Visszapillantás az 1927-es gazdasági évre

Amikor az 1927 gazdasági év történetét akarjuk megírni, úgy érezzük hogy méltatás helyett nekrológot kell mondanunk a szerencsétlen mult esztendő fölött. Megállapítható, hogy Nagyvárad közgazdasági élete az utolsó száz esztendőben még se szenvedett annyi meg-rázkódtatást, mint az idén. Ebben a pillanatban, amikor az esztendőt lezárjuk és felállítjuk a mérleget, sajnálattal látjuk, hogy a nagy jövőre hivatott Nagyvárad egész közgazdasága romokban hever és senki sem tudja ebben a pillanatban, miképpen indulhat meg a szanalási akció.

A helyzet képe ma az, hogy a nagyváradi piacon teljes fejtelenség lett urrá. Senki sem tud tájékozódni egyelőre ebben a zür-zavarban. A bankok sietnek visszavonulni, leépíteni és minden erejükkel arra törekednek, hogy a további veszteségektől megóvják nemcsak a piacot, hanem önmagukat is. Szakértők véleménye szerint lehet szögezni azt a tényt, hogy a Nagyváradon kihelyezett összes tőkének több, mint 10%-a vesztet az idén, ami annyit jelent, hogy hosszú évek keserves és fáradtságos munkája hozhatja be csak még azt a nívót is, amelyen a közgazdasági élel 1926 évének végén állott.

Részletesen megvizsgálva a város összes közgazdasági ténye-

zőit a következő szomorú és vigasztalan helyzetképet nyerjük:

A bankok

A nagyváradi pénzüzetek egyelőre még a leggyőzelmesebben állottak meg helyüket a viszontagságos 1927-ik esztendőben. Lényeges és mélyreható változások voltak a bankok körül is és néhány nagy válság valósággal fojtólágot nehezített rá a város közgazdaságára.

Az általános helyzet önmagában véve nem volt kedvező. 1926 óta a lei árfolyamában nem mutatkozott lényeges ingadozás, minden mesterséges revalorizációs vagy stabilizációs akció nélkül is a lei szilárd volt és alkalmas volt arra, hogy kalkuláljanak vele.

Ennek dacára már az év elején jelentkezett a bankoknál is a krízis. Hihetetlenül szeszélyes és változó módon hullámzott a készpénz, egyik napról a másikra katasztrofális pénzhányallott be és egy hétre rá, megint valósággal tódultak a milliók a bankok felé.

Még normális kamatozási viszonyok mellett is teljesen lehetetlenné tette ez a helyzet a bankok rendes ügymenetét. Egy bankdirektor sem tudott tájékozódni és habár az év folyamán többször megkísérelték, különösen a nagybankok, a kihelyezési akciókat, kénytelenek voltak azonnal beszüntetni sőt a behajtást forszirozni.

Emellett a kamatozási viszonyok is rendkívül változékonyak voltak. Ha volt pénz, bátoratlan kísérletezéssel megkezdtek a kamatok leszállítását, de ez az akció is hirtelen abbamaradt, amikor ismét a pénzhány katasztrofája fenyegetett. Az esztendő másik felében a pénzválságon túl bekövetkezett a legszörnyűbb és legrombolóbb krízis: a hitelválság. Az egymást követő fizetéseképtelenségek csaknem teljesen elpusztították a hitelt és az év végén már a helyzet az volt, hogy nagy készpénzkészlet ellenére sem tudták a bankok a kihitelezéseket folytatni.

A legnagyobb válság kétségtelenül a Bihoreana krízise volt, amely azonban a nagy bankok beavatkozása folytán elsimult. Nem nyomtalanul ugyan, de mégis sikerült elérni azt, hogy a piacot megmentették a végső összeomlás elől. Néhány intézet alaptőkeemeléssel próbálkozott, ezeknek sikere azonban a mai napig még nem állapítható meg és remélhető, hogy a jövő évben mégis kedvezően fogja befolyásolni a helyzetet.

A Nagyváradi Hitelbank átalakulása, a Nagyváradi Takarékpénztár beolvadása lényeges változásokat jelentenek a nagyváradi pénzpiacra.

Legkiemelkedőbb eseménye a pénzpiacnak a Biharmegyei Takarékpénztár külföldi kölcsöne volt, sajnos azonban ennek hatását is csak a jövő esztendőben érezheti a város közgazdasági élete. A kamatozási viszonyok legujabban ismét enyhülést mutatnak, aminek az az oka, hogy a bankok jelen-tékeny készpénz felett rendelkeznek. A nagy fizetéseképtelenségekben a nagyváradi bankok nem tulságosan voltak ugyan érdekelve, de minden esetre elég érzékeny ahhoz, hogy ide-

Veiszlovits A. és Fia

Concordia Entreprise des pompes funébres

Oradea

Első nagyváradi dísztemetkezési vállalat és márvány-

Alapított 1858-ban művek gyára Alapított 1858-ban

nyereségük nagy részét e veszteségek fedezésére kell fordítaniok.

Gyárak és vállalatok

A legszomorubb a helyzet a gyárak és a vállalatok körül. Az egész erdélyi piacon nem fordultak elő olyan katasztrófális méretű fizetési képtelenségek, mint nálunk. Hatalmas virágzó vállalatok mentek tönkre, egész gyárak szüntették be üzemüket és bocsájtották el tömegesen alkalmazottaikat. A gyárak és vállalatok képtelenek fizetni a kamatokat és nem is gondoltak arra, hogy töketartozásukat törleszthessék. A nyílt és titkos fizetési képtelenségek sorozata sajnos, úgy látszik még most sem ért véget és talán az új esztendő megint szomorú szenzációkkal fog szolgálni.

A malomipar ugyiszólván teljesen megszűnt, pedig ez volt valaha Nagyvárad legnagyobb büszkesége. Súlyos bajok vannak a második legnagyobb iparág, a szeszgyárak körül is, dacára annak, hogy a szeszszindikátus kedvező életteltét teremtett meg számukra. A vasipar teljes erőteszteléssel igyekszik fenntartani a nivót, de hiányoznak a megrendelések és napról napra növekszik a kamat. A legnagyobb vasgyár nem épít le csak azért, hogy szakképzett munkásait megtarthassa és értékesítse a remélt kedvezőbb termelési időszakban.

Az építőipar már tavalyelőtt megszűnt. Az idén egyetlen berpalota sem épült és az építőmunkások ezrei már régóta el is vándoroltak ebből a városból, ahol még minden napi kenyerüket sem tudják megfizetni.

A cipőgyárak, amelyeknek piacuk nemcsak Nagyvárad, egyelőre teljes üzemmel dolgoznak és remélik, hogy nem is lesz szükségük üzemredukcióra.

A többi kisebb gyár csaknem kivétel nélkül megszűnt vagy reduktálta üzemét. Egyedül talán csak a celluloid és a kefégyár a kivétel, ahol az üzem még rendes mederben folyik.

Az iparosok

A nagyvárad kisipar az elmúlt esztendő válságait győzelmesen harcolta végig, most azonban már szintén a teljes összeomlás felé közeledik. Szinte megdöbbentően növekszik azoknak a száma, akik iparigazolványukat egyszerűen visszaadják, mert nem bírják fizetni az adót, nem tudják folytatni a munkát. Minden iparág egyformán érzi végzetet. A női-szabó iparágban az idei szezon hozta meg a katasztrófát, mert talán még ez a szakma bírta legtovább a harcot. A férfi-szabó iparág teljesen elrettent. A bőriparban talán kevesbé szomorúak az állapotok, de annál súlyosabb a helyzet az úgynevezett lényüzésszabóknál, amelyek már nem is remélhetnek feltámadást. Nagy kár a derék nagyvárad iparosokért, mert rájuk nézve a munkátlanúság nem fizetési képtelenséget, hanem leplezetlen nyomort és az éhséget jelent.

Kereskedők, cégek

A nagyvárad kereskedők katasztrófájával nem kell sokat foglalkozni. Szinte csodálatos az az erőfeszítés, amellyel életüket napról-napra tovább vonsozzák. Nem is tudjuk, mit remélnek és miben bíznak. Nagyvárad agyonhajszolt, kilátradt közönsége már régóta nem vásárol semmit, még a legszükségesebb dolgokat sem. A kereskedőknek azonban fenn kell tartania fővárosi nivójú raktárát, nála nem lehet szó redukciónról vagy leépítésről. A kereskedő a legjobban exponált közgazdasági tényező. Töle lehet legkönnyebben behajtani az adót, őt lehet a legjobban igénybevenni

mindenféle közcélra és ő az, aki ellen egészen értelmetlenül egy ostoba társadalmi gyűlölet izzik.

Hihetetlen, mennyi izgalmat és vegzaturát kell végig élni egy nagyvárad kereskedőnek. És mindezt csak azért, hogy a legközelebbi lejáratkor ki tudja fizetni a kamatokat, hogy tudja törleszteni az adót, mert különben becsukják az üzletét vagy elszállítják a portékáját az adóhivatal központi raktárába.

A többi cégnél a helyzet nem sokkal kedvezőbb. A szállítási, biztosítási vállalatoknál, a különböző ügynökségeknél sohasem volt talán még olyan rossz szezon, mint az idén. Nem csoda, ha a külföldi vagy romániai központok egymásután szűntetik be a nagyvárad fiókokat, mert ebben a városban többé nem érdemes képviselőt fenntartani.

Tisztviselők, munkások

Es akik legvégső fokán, de legszörnyűbb módon áldozatai az 1927 katasztrófális esztendőjének: a tisztviselők és a munkások, most már szó szoros értelmében proletárokká váltak. A leépítés, a munkanélküliség, a drágaság, a fizetések redukciója, a lakbér emelése főképpen őket érinti. És közöttük is első sorban az intelligenciát, a szellemi munkásokat, az irodai alkalmazottakat és a magántisztviselőket. A szakmunkásoknak legalább meg van még az a lehetőségük, hogy kivándoroljanak ebből a városból és másutt keressenek elhelyezkedést. De mit csináljon az a szerencsétlen tisztviselő, akit leépítettek, máshol nem tud megélhetést találni.

A jövő

Szeretnénk szomorú cikkünknek legalább némi vigasztaló motívumot nyújtani, amikor a jövőről beszélünk. De őszintén szólva semmi okot nem látunk arra, hogy higgyünk 1928-ban. A kormányakció, amely megindult, csak nagyon távolról és nagyon lanyha vonatkozásokban érint bennünket. Sem a nagyvárad bankok, sem a gyárak, sem a kereskedők, iparosok és alkalmazottak nem remélhetnek sok jót a készülő új banktörvényről, a viszleszámitalási hitel felemelésétől, a kamattalbi leszállításától és a lei intézményes megszilárdításától. Ide egészen más intézkedések kellenének, az egész piac gyökeres átalakítása és az új termelés megkezdésének előkészítése. Sajnos úgy látszik, hogy a megígért akciók nem jelennek szanalást, legfeljebb csak a szanalás látszatát, amelyet a külföld előtt kell prezentálni, hogy a kormány az angol kölcsönt megteremthesse. Ilyen Potemkin konszolidációra nincs szükségünk, mert ez talán még több kárt hozhat, mint hasznot.

A közelgő ünnepekre és egyéb alkalmakra **bor-szükségletet** szerezze be (5 literet házhoz szállítok)

Jelinek Géza

minta borpincészetében
Caragiale Nyárfa-utca 5. szám

Karácsonyi cikk a hölgyeknek

Írta: CLARA BOW

(Az Estilap hollywoodi alkalmi levelezőjétől.) Clara Bow, a 19 esztendő hollywoodi filmszínésze a következő karácsonyi cikket küldi a Nagyvárad Estilap olvasóinak:

Hollywood, december 20.

A divat egyáltalán nem változik oly gyorsan, amint azt a zsörtölődő férfiak hirdetik. A vonal nagyjában ugyanaz marad, csupán néhány apró változás hoz változatosságot a divatba, amely napról a régi marad és csupán az estélyi ruhák különböznek lényegesen az elmúlt szezon estélyi ruháitól.

A fehérnemű még mindig színes, az anyag kina-krepp krepp-georgette és más simulékony selyem, amelyeket csipkék és himzések díszítenek gazdagon. Igen kedvelt a kék tónus, azonban divatosak a rózsaszín, tengerzöld, lila és más pasztell-színi kombinációk is.

Délelőtti sport és munka számára a jumper-ruha a nagy divat, fém átszövésű. Sportolás alkalmával igen kedvelt a pamut-

szövet, esetleg selyem-átszövésű.

A délutáni selyem-ruha ujjai hosszú. Sötét színek divatosak. Krepp-szín mindkét oldalán kidolgozva bársonnyal és selyemmel kombinálva, krepp de chine és krepp georgette harmonikusan vegyítve a legkedveltebb kelmék. Igen szépek a témszövésű szövetek, amelyek haásosságuk ellenére is igen puhák és simulékonnyak. A szegély vonala szabálytalan, harang, rojtok, szegélyek a hölgyek ruháit nőiesebbé teszik, mint az elmúlt szezonban.

A munka- és sport-ruhák jellege azonban még mindig férfias. Este ezzel szemben a nőesség hangsúlyozása igen jól fest. Estélyi ruhák számára a legdivatosabb szín a fekete.

Gazdag ékszerek, gyöngyök és széles arany-karperecek, valamint csiszolt kristály-láncok, szóval fénylő, ragyogó díszítések fokozzák este a hölgyek szépségét.

Még a cipők is ragyognak, színes lakk, fénylő selyem-, arany- és ezüst-bőrök borítják este a hölgyek lábcskáit és drága kővel kirakott sarkak fokozzák a hatást.

Elite kávéház

Nagyvárad úriközönségének legkellemesebb szórakozó helye

Nagy Szilveszter-est!

Váli József szikvizgyár

Telefon

37

Oradea - Nagyvárad, Vlahuța (Szt. János)-u. 60.

Husóriók, zsirbődönök, háztartási cikkek legolcsóbb árban **KUN** vaskereskedőnél 3604-4

Vas- és rézbutorok nagy választékban **KUN** vaskereskedőnél 3604-3

Nem sablónos karácsonyi hirdetés

Zeneműosztályunk egész éven át olcsóbb mint más

25-30%-al

Mi a titka ennek?

Nem vásárolunk belföldi kiskereskedőtől, mert ez már másodkézből adja, mi tehát mindent közvetlen a külföldi kiadótól vásárolunk.

Ezért vagyunk olcsóbbak

Vásárláson tehát kottát kizárólag nálunk.

Kegeđus Hirlapiroda Zeneműosztálya
Nagyvárad

Kosaras asszony üzemben egy behavazott állomáson Hogyan szegődtetik az áldozatot

A vonatom csatlakozására kellett várnom Békéscsabán. Akkor is pogány tél volt, apokaliptikus hóviharral verekedtek a mozdonyok, teljes bizonytalanságban ostokoltunk a restiben. Bizony ennek már jó pár esztendeje, no azért ma is hideg kigyók futkároznak a gerincemen ha rá gondolok, micsoda emberölő unalom egy behavazott, kiellen állomáson órászám várni, várni szinte reménytelenül. Először az ebéd, no jó, idáig tenáben. Az étteremben két három asztalnál ül vendég. Egyik idegesebb mint a másik, a pincérek keservesen csuszának másznak mint a hóke. Elmult jél óra. Az ember végig olvassa a pesti sajtó aznap és egy nappal régebbi termékeit a Pester Lloydtól a Képes Kis Ujsáig. Aztán az utra való könyvre kerül a sor. A vendégek percenként csipik el a pincérek: mikor lesz indulás? Senki nem tud semmit. Egyik másik utas nekitehénkedik és a fehér abroszra hajtott kobakkal alszik. Kint szakadatlan csilingel a jelző csengő, amit hasztalan figyel a szegény laikus, attól nem lesz okosabb. Néha egy egy harangütés is kondut édesmóllban. Jelezt ez valamit főur kérem, kapunk vonatot? Hja esedezem alásan, az tisztán attól függ. Hogy mitől? Attól. Egy karszallagos, arany rozettás tisztviselő siet el a havas perironon, megáll, messze kémlel. Nézzük csak; füst? Rossz jéne. Pardon mennyi a késés Pest felé? Ó uram, okosabb volnék az üzletvezetőnél, ha megtudnám mondani... A csengők részeg mámorral cifrázzák, egy-egy helyszolgálatos trotli tolatógép nagyot lütytyent, a közeli mezőről ijesztő robajjal feketén csap fel a varjucapat, egy öreg pincér busangyóként a kályhánál...

O lassanölő gyalázatos méreg, én itt lakok: unalom. Nagy paraszt ásitózkodás közben éppen utolsó olvasmányom végére értem: a vasuti szabadjegy határozmányával üdítetttem magam. És ekkor a város felé néző ajtón benyit egy fiatal lány, kisse gyűrött, de csinos arc, zöld szemében valami kedves tartózkodás. Nem nagyon érdekelt, csak éppen egy új színfolt ebben a halálos köében. A harmadik asztalnál feitápszkodott egy tenyeres talpas asszony, aki velem együttl vár a vonatra s legalább unalmában hibátlanul végigette az étlapot. Felállt, átkarolta a lányt, magához titette s mert megszólalása előtt idegesen fürkészve nézett körül, azonnal figyelni kezdett itt bent az ugrifüles ördög: a riportert.

Mélyen belebujtam a kiolvasott lapokba s félszemmel láttam amint a fiatal lány, valami bizonyítványokat ad át a természetes némberek, aki iszonyu cigarettafüstöt okádvá, cvikkerén keresztülvizitálja az iratokat. Most párbeszéd indult: — Tegye magát komóttá — mondta az asszonyság.

A lány levette kis fekete link-prémes kabátját.

Igy. Most álljon fel, tegyen pár lépést szép lassan fel, alá...

Mi ez? Meg van ez a csúf fehérnép örülve? De a kis nő némán engedelmeskedett, mialatt a nehézsúlyu gyanakodva felém pislogott. De én az ujságba mélyedve, nem lehettem veszélyes. Új vezényszó:

— Lássam a bokáját, huzza fel térdig az alját. Így!... Hm... No a boka nem valami nagyszerű. Gyöjjön csak ide.

A rút venség leemelte cvikkerét s undok ujjaival a lány lábikrájához ért, aztán keblének formás kis halmait érintette, szinte zsén nélkül, hogy mindent láthattam.

— Hát fiam — dörmögte bosszus basszuson — magát bizony nagyon helyre kell hozni, roppant jól kell élnie...

— Igenis kezét csókolom.

— Énnám akár madártejben fürödhet, foszlós kalács jár a kávéba. Délben három tál étel és fekete, délután kávé, estére hus és tészta, fekete. Az anyjánd se jobb. Lássam csak kalap nélkül!

A kis bogár már teljesen a pók hálójában vergődött. Akkor virágos, tollas kalapműveket viseltek

**Csak
január 15-ig**

**1000 lelt ad ki
2600 lelt kap vissza**

Kovács Testvéreknel

ha az ott kapható szerencse-csomagokból jól választott, mert 1000 leiert vehet egy 1600 lelt érő csomagot az alanti tartalommal és ezenkívül minden 10. csomagban egy 1000 leire kiállított prima bankcsekk van elhelyezve, melyet a bank azonnal készpénzben kifizet.

Az egyes csomagok tartalmaznak:

1. Egy ruhára való prima szövetet.
2. Egy pongyolára való francia divat-flanet.
3. Egy háziruhára való prima cerna barchendet.
4. Egy pongyolára való francia divatcrepet.
5. Egy kötényre való prima kartont.
6. Egy komplett női ingre való prima mosott vásznat.
7. Egy drb. jó minőségű törülközőt.
8. Egy drb. szép mintájú delain kendőt.
9. Egy igen kedves és praktikus ajándék.
10. Minden tizedik csomagban egy 1000 leles bankcsekk.

**Csak
január 15-ig**

a hölgyek. Hol vagyunk attól? De hiszen Shaw mondja, hogy egy parasztház ezer év alatt nem változik annyit, mint a nők kalapdivatja egyik hónapról a másikra. No, elég az hozzá, szegényke leemelte fejéről az olcsó bazári diszú kreációt. Szép, üdén fénylő rozskalász-szin haj pajkos frufruk, a nyakán hátul aranyló pihék...

A szipirtyó két ujjának egy mozdulatával felbontotta a frizurát:

— Nálam ez nem létez — dohogta — magának ehhez az arcberendezéshez Gräthen lesz fésűlve vagy diaboló, amit a gyógyszerész szeret. És a lokni el. Puder és kölni a maga költségére lesz véve, fürdésért nálam nem lesz fizetve, minden szombaton...

Most új cigarettára gyújtott s rémeseket szippantva, az okmányokat nézegette.

— Nálam két selyem pongyolát kap, két kombinét, selyempucsof... És ezt a ronda gyűrűt dobni fenébe.

A lány lehajtotta a fejét:

— Emlék kezit csókolom.

A banya ránézett:

— Iszik kis szóadót? Pincér egy szifont. Inni remélem tud? De az nem is fő érti, a fő, hogy rendelni tudjon a palinák...

Most igen halk suttogás következett. Aztán a mély böghang:

— Mindenki egyforma. Ez törvény. Én eleget leszek ugys büntetve. A kapitányhoz, akit mondtam, minden szerdán a lakására megyen. Maga megy most míg meg nem unja...

Aztán hirtelen és hangosan:

— Erről le kell szokni, hogy a fejét így lehajtja, mert egész puklis. És mit csinál? Mit törülgeti a szemét? Sir? Ja fiam azt nem, az nálam egész fiatal. Nem lesz megengedve...

A vonat csakugyan eljött értünk. Beszállás. A hordár egy másodosztályú fülkébe dobta a két nő podgyászát. A lány sóspercet vett a perironon és felkiáltott a kupéba:

— Mama kezét csókolom magának is?...

Marton Maró

Magyarországot meghívták a „szini olimpiász”-ra

PARIS HÁROM NAGY SZÍNHÁZBAN MÉRİK ÖSSZE TUDASUKAT EURÓPA LEGNAGYOBB SZÍNÉSZEI

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: A leghíresebb francia állami színháznak, az „Odeon”-nak igazgatója Klebelsberg Kunó gróf magyar kultuszminiszterhez levelet intézett, amelyben

meghívja Magyarországot a jövő nyáron tartandó színházi olimpiászra.

A francia színigazgató azt tanácsolja Klebelsbergnek, hogy a magyar együttes, amely a színházi olimpiászra fog utazni, tartson

előadást Párison kívül Bécsben, Svájcban és Németország utbaeső városaiban.

A színházi olimpiászra Magyarország művészei közül meghívták még Reinhardtot, továbbá az angolokat, dánokat, hollandokat, flamandokat, spanyolokat, osztrákokat és olaszokat, végül egy-egy délamerikai és északamerikai társulatot.

Az olimpiász Páris három legnagyobb színházában fog lejátsszódni.

Váradi kislány Bécsben...

A korzón, hangpersenyén, zsuron feltűnő szépséges kis láncos váradi bakfisok egyike írja nekünk ezt az eredeti, kedves levelet:

... Itt vagyok Bécsben szerkesztő ur és ez első nagyobb kirándulás életemben, eltekintve az ős sablontól amit anya elandalodó gyönyörrel Abháziának nevez. Bécs! Amikor apával, akinek szegénykének betegséggel a klinikán volt dolga, de hála Istennek túl van minden bajon, az Erzherzog Carl hotelből este lejtöttünk a Kärntnerstrassera, bizony isten a naiv kis vers jutott eszembe: Falusi kislány Pesten... Nem akarok Bécs Kolumbusa lenni, szeretnék ellenben elmondani az én kedves bécsi napjaimról néhány impressziót. — Ugy-e megbocsát, hogy a hotel levélpapírján írok, de nincs más kéznél s most, most muszáj rögtön írnom, mintha valami kergetne...

Kicsi esetek, de talán jellemzők ezekre a tényleg minden nyomorúságon át is gemütlich, jó emberekre.

... Egy délután megyünk a Schottenringen. A drága öregem egyszer csak felvidul: nézd, nézd: Mi az a nagy öröm, hát egy trafik fölött ez a firma:

Lőrinczy Katalin. Apa megkapja a csuklómát: gyertünk be, itt vegyünk szivart, azt mondja. Jó, bemegyünk. Egy édes, finom, biedermeier néike van bent, sok skatulya, anizksz és két kalicka kanári. Apa szép öblösen: Kisztihand, jó napot kívánok! A néni: Gut'n Tah, was' glöhlh? Az öregem: Valami szép szivart kérek szívesen ha szabad volna válogatni... A néni néz, néz, lúrcsán mosolyog, aztán: Leida sprich nua deutsch... Micsoda? Apa nagyot néz: De kérem — interpellál most már németül — hát hol az a Lőrinczy Katalin? Az én vagyok tisztelt ur — mosolyog a trafikosné. Kiderül, hogy még a nagyapja költözött 1820-ban Somogyból Bécsbe, de már az apja se tudott magyarul...

... Az Opernringen fut velünk a villamos, öt kocsi egymásba kapaszkodva. Elhagyjuk a közlekedési rendőrt s egyszer csak lecsenget nyílt pályán a kalauz. Mi az, mi az? Egy igen öreg átlátszó arcú bácsinak a Ring egyik palotájába kell mennie. Ha a megállónál száll ki, sokat kell gyalogolnia. Pont a palota előtt a kalauz leállítja a kocsit. Segít az öregnek, aki nagykeservesen leszáll. Ez ám

nem elég. Az uttesten veszélyes a forgalom. A kalauz, a derék Schaffner karonfogja a kis öreget és a rémes autoforgatagon átvezeti a nagy bérpalota kapujáig. A kocsink addig áll. Mindenki természetesen találja. Mőgöttünk is megállnak a kocsi. Természetesen. Mindez oly természetes és én sírok, megakarom csókolni a kalauz kezét és gyűlölöm az utasokat, akik nem tapsolnak neki...

A Johannes Strassen délután örült tömeg egy mozi előtt, a havas aszfalton, nagy hidegben. Mi van itt? Semmi. Kiabálnak, üvöltönek, asszonyok sikoltoznak. Egy kis fekete cica ül a ház negyedik emeletén két ablak között a párkányon. Az ablakokból nyuladoznak érte, nem tudják elérni. Egész közönyösnek látszik a pici jószág, valahogy unottan nyávog, sir, de mintha nem volna neki fontos. Az emberek meg vannak bolondulva. Félnie, hogy lezuhan. És addig ordítanak, míg a szomszédutcai tűzoltóságról hoznak egy óriási tolólétrát. A tűzoltó felmegy és lehozza a félig dermedt cicuskát. És úgy ünneplik boldogan és felszabadultan mint egy élelményt...

Hogy milyen drágák ezek a bécsiek és holnap már itt kell hagyni őket!

Figyelmes, kedves karácsonyi ajándék elvinni családjunkat a

MESEK AZ IRÓGÉPRŐL premierre.

Játsza a színház vasárnap és hétfőn este

Legszebb és legolcsóbb karácsonyi ajándék egy művészi fénykép

MAJOR műterméből

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut.) 12. szám Apolló-palota

Nagy karácsonyi kedvezmény

93

WIMPASSING
hőcipő

formája és minősége a legjobb

3535-4

Nagy karácsonyi alkalmi vásár!!

Olcsó árak

Rosenthál Béla
új üzletében

Str. Avram Iancu 8.
(Kossuth-u.)

Aszódival szemben.

Selyem sálak	110 lei
Selyem harisnya	75 lei
1 drb finom kivitelű férfi vagy női ernyő	280 lei
Férfi kalap	150 lei
Finom divat kalap	250 lei

Hősapkák, korcsolya szivetterek, kesztyűk, harisnyák, férfi ingek olcsó alkalmi elárúsítása. 145

Muszonöt esztendő.

Elmondja *Sefár Ferenc*

... Furcsának tűnik fel előttem, hogy első operettem, a „Bécsi aszszonyok“ bemutatója óta már 25 esztendő telt el. Élénken emlékezem még arra, hogy milyen nagy izgalmat okozott számomra Girardi fellépése a főszerepben. Nagyon büszke voltam ugyan erre, azonban a dolognak volt egy bibije. Megbizást kaptam, hogy írjak szerepet a nagy és híres Girardi számára és — sohasem láttam őt. Csodás dolgokat meséltek nekem erről a pompás művészről, én azonban nem árulhattam el, hogy sohasem láttam, mivel katonakarmesteri beosztásom állandóan távol tartott Bécsből. Nem árulhattam ezt el, mivel nagyon féltem attól, hogy a szövegkönyvet akkor elveszik tőlem. Hogyan is írhatna Girardi számára szerepet olyasvalaki, aki még sohasem látta őt? Azonban minden jól ment és amikor az egyik próbán dalaimat ettől a feledhetetlen emlékü színésztől hallottam, egészen oda voltam. Így kezdődött pályafutásom.

Még a „Vig özvegy“ sem ígérkezett világsikernek. Legalábbis eleinte nem. Leon Victor szövegkönyve eredetileg nem is az én számomra készült. Azonkívül akkoriban kissé feszült lábon állottunk egymással. Steininger, a Theater an der Wien akkori titkára azonban rábeszélte, azt mondván, hogy én vagyok az egyetlen, akinek a libretto „Jekszik“. Még az ő folyamán elolvastam és reggel megkértem Léont, hogy engedje át nekem a librettót.

Este fölhitva Léont telefonon, a kagylót a zongorára tettem és eljatszottam neki a Vilja dalát. Egy-kettőre elkészült a többi szám és Léont sikerült megnyernem muzsikámnak. A Theater an der Wien igazgatóságát azonban kevésbé. Az első előjátszásnál elhangzott ez a kijelentés is: „Kedves Léon, ez nem muzsika!“ A próbákat és a darab kiállítását többé-kevésbé szabotálták. Léon végre ügyvéd kíséretében jelent meg az igazgatósági irodában, hogy nagyobb nyomatékot kölcsönözzön fenyegetésének: a darabot visszaveszem! Ez is alig hatott. „Kérem, vegye vissza!“ — ez volt a válasz. Ekkor Günther Mici és Treumann Louis berontottak az irodába és közölték, hogy a „Vig özvegy“-et okvetlenül színre kell hozni, ők meg vannak győződve sikeréről és szívesen próbálnak éjjel is. Megkezdődtek tehát a próbák is, amelyek éjjel 11-3-ig tartottak... Főpróba... A második felvonás dekorációi még hiányzanak. Léon erre néhány lámpiót vásárol az ünnepi kivilágítás céljaira. A kosztümök is hiányzanak, azt nem tudja senki, hogy a montenegróiak miként öltözködnek. Léon elszalad Grünfeld Alfrédhez, a két év előtt elhunyt nagy zongoraművészhez, akinél egyszer látott egy fényképet valamilyen montenegrói hercegtől. A hangulat a színházban igen fagyos. Csupán egyetlen kritikus jelent meg, Kárpáth a „Neues Wiener Tagblatt“-tól. Karczag igazgató idegeségében őt is kidobta. Csak nagy fáradsággal sikerült a színházba visszahurcolni. Kárpáth az első, aki dicsérni merészkedik. Világsikerről azonban szó sem lehet. Ezt csak a külföld hozta meg. Budapest, Berlin és a többi nagy városok.

Párisban egy kis baleset történt. Meilhac örökösei követeléseket támasztottak a librettistákkal szemben

a személyek és egyes helyzetek Meilhac egyik darabjával való állítólagos hasonlatossága miatt. Egy párisi ügyvéd ügyessége révén a pert megnyertük. A „Vig özvegy“ eme párisi ügyvédje Raymond Poincaré, a francia köztársaság későbbi elnöke volt.

Igy kezdődött pályafutásom. Mondom, igen furcsa számomra, hogy mindez 25 év előtt történt. Ezért nem is jubilálok. Még nem vagyok készen munkámmal, még dolgozni akarok, a jubileumnak még nem érkezett el az ideje. Nemsokára befejezem „Frederike“ című dalművemet, amelynek szövege Goethe életéből van merítve. Operát írtam, játékoport, amelyet már régen vártak tőlem. Talán sikerült...

A Filmpalace kistermében

vasárnap és hétfőn

1/24, 1/26, 1/28 és 1/410

órai kezdettel színre kerül

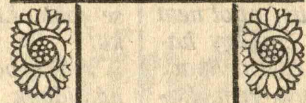
Napsugár kisasszony

Mary Pickforddal

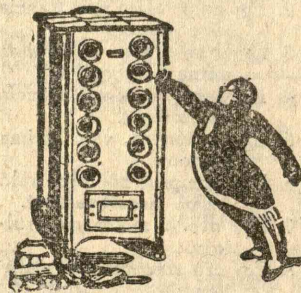
és vígjáték-műsor

10 leies helyárakkal

„CARMEN“ FABRICA DE GHETE S. A. ORADEA

Női, estélyi és trotteur cipők különlegességeket és kicsi gyermek- és leánykacipőket a legjobb minőségben gyárt

Olcsóbb lett a világhírű Zephirkályha

a leggazdaságosabb fűtőtest

10 kg. fűvel fűt egy 80 m³ szobát 24 órán át

Kapható vaskereskedésekben.

Kérjen árajánlatot a gyárban

Szánó Dezső és fia

redőny és kályhagyára. Oradea, Str. Mărășești 8

Acéllemez redőnyök. Esslingeni faredőnyök legjobb kivitelben.

DARABONT és SZIKSZAY

uriszabók

ajánlják legjobb márkájú angol szöveteiket
Rendeléseket napi áron alul teljesítünk.

Lévy ur elköltözött, mert az anyja súlyos beteg

Ez a történet borzalmas is és mulatságos is. Ugy mondom el, ahogy történt, bár a magam szerepét jó volna átruházni másra. De nem teszem, mert így elsőszemélyben nem érzem, hogy mi ez a kellő hatás? Erre igazán képtelen volnék válaszolni. Hiszen bennem is a legvegyesebb érzések és gondolatok kavarganak, mikor arra a különös éjszakára vetődik az emlékezetem. Nagyon fáradt voltam, késő éjszaka értem haza egy rendkívül hosszú gyalogutról. Álmosan vágtam magam a párnák közé, de a szomszéd szobából áthallatszó zaj miatt nem tudtam elaludni. És ahelyett, hogy az éberségem fokozódott volna, mindjobban kimerültem. Ennek tulajdonítható, hogy Lévy ur halála, mint befejezett tény, melyen már változtatni nem lehet, cseppet sem döbbenett meg és így megdöbbenés jelét nem is mutathattam. Bizonyára, ha nem vagyok akkor szinte végzetesen kimerült állapotban, azt hiszem, amit mindenki más tett volna a helyemben.

Lévy ur oly halkan és észrevétlenül lakott a szomszéd szobában, mint egy szellem. Vékony rabitzfal választotta el bennünket egymástól, amelyen legalább is reggel, amidőn Lévy ur felébredt, át kellett volna szűrődnie valami zajnak. Már-már azt hittem, hogy Lévy ur ruhástól alszik és nem szokott mosdani. Egyszer be is néztem a szobájába, amikor a szobalány éppen takarított, hogy lássam, van-e tisztálkodáshoz szükséges eszköze? Igen, egy meglehetősen mély lavort edeztem fel a falhoz támasztott állványon. Mellette Odol, fogkefék, körömkéfék, piperekek köröskörül mint csipkegallér egy kivégzett nemmes vérző nyakán.

Lévy urral soha sem találkoztam. Mikor ő elment hazulról én még hevertem, s bármikor is jöttem haza, már aludt. Anyit tudtam róla, hogy kereskedő s hűvére egy Amerikában élő operaénekesnőnek. Háziasszonyom nagyon tisztelte és becsülte Lévy urat, aki a háztörvényeket mind a hat szoba ur között legjobban respektálta. És még egy igen behizelgő tulajdonságát is elárulta Frister asszony, a ház urnője: Tudniillik Lévy ur soha nem szállt vitába, ha elsején különböző fantasztikus okok, mint például villanycsengő használat stb. újabb emelést vontak maguk után. Lévy ur tudomásul vette a számlán levő számokat és fizetett.

— Maga nagyon skrupulózus! — mondta ur, mondogatta Fristerné, ha találkoztam, teszem, azt azért, mert a reggeli üres tea árát egyik elsejettől a másikig száz százalékkal felemelte. Látni Lévy ur megérti milyen nehéz gazdasági viszonyok vannak és szó nélkül akceptálja a drágulást.

— Hja Lévy ur! Az egy arisztokrata — mondogattam.

— Az egy bájos, nett uriember — válaszolt ilyenkor Fristerné. Mert aki nek pénze volt és hagyta magát zsarolni, az az ő szemében a nett, bájos ember fogalmává tornyosodott. Mai napig sem merem hinni, hogy rólam mi lehetett a véleménye. Én ugyanis nem hagytam magamat zsarolni.

Lévy urral körülbelül négy hónapig álltam ilyen ismeretlen szomszédságban. Aztán öngyilkosságot követett

el egyszer éjszaka Lévy ur. Későn, fáradtan mentem haza, aludni szerettem volna, de Lévy ur a szomszéd szobában fel-alá járkált idegesen, lábai alatt vérszenes nyikorgott a padló. Anyikorgás nyilzópóra és a lépések dárdái sebeztek folytonosan, annál is érzékenyebben, mert nagyon rámfért a pihenés. De eszembe sem jutott, hogy átkopogjak csendért.

Egyszer megszűntek a lépések. És a halálos éjszakai csendben tompa dörrenés következett. Utána zuhant egy test a földre. És mintha beleszúrtak volna az asztal lábába s az asztalon megcsörrentek poharak. Lévy ur magára lőtt.

Felgyújtottam a villanyt. Magamra kaptam ruhadarabokat és átmentem Lévy ur szobájába. A szoba ajtaján megnyomtam a kilincset és alig nyílt egy kis rés az ajtó és a félfája között, tekintetem a földön fekvő Lévy urra esett, az arcára, amelyet az ágyánál levő lámpa halvány fénye világított meg. Kezemmel önkénytelenül a szobalámpa kivezetőjét kerestem. Felgyújtottam a villanyt s ekkor találkoztam először tulajdonképpen Lévy urral. Magas, elegáns férfi lehetett. Kis szőke bajusz berzenkedett az orra alatt. Domboru ívű homlokát elöntötte a vér. Az egyik homlokán óriási tépett sebhely, ahol a golyó eltávozott Lévy ur életének zsákmányával. Lévy ur már nem élt. Körülbelül harmincöt évet töltött köztünk élők között.

Az asztalon három megírt levél egymásfölélt. És a hamutartóban sok cigarettavég. Lévy ur haláláig kifogástalan szobaur volt, aki nem szórta szét a szobában a cigaretták végeket.

Lármát csináljak? Hívjak rendőrt? vagy éppen orvost? Kihallgatás következne és többször molesztálna is a rendőrség.

Halálosan fáradt voltam. Bementem a szobába, lefeküdtem és csakhamar aludtam. Csak a lámpát felejtettem el lecsavarni.

Reggel hallottam a hatósági emberek dörmögését a másik szobában. Majd nemsokára a szobalány a szokott, közömbös arccal, az üres teát helyezte az ágyam mellé. Vártam, hogy megszólaljon, de nem említett semmit.

Frau Fristerrel pedig a következő párbeszédet folytattam, amikor indulóban voltam hazulról.

— Grüss Gott Marton ur. Ön megint csodálkozni fog, ha steigerolnom kell a villanyszámját.

— ?

— Önnél egész éjjel égott a lámpa

— Bocsánat nem én vagyok a hibás. Nem tudtam sokáig elaludni, mert Lévy ur fel-alá járkált a szobában. Így védekeztem. Frister asszony gondolkodás nélkül visszavágott.

— Igen Lévi ur ma említette nekem, hogy esetleg önt molesztálta az éjszaka. Ezért elnézést is kér.

— Hát mi volt vele? Ilyen nyugtalanlanságot még sohasem tapasztaltam nála.

— Az anyja súlyos beteg. Ma reggel végleg haza költözött Breslauba a szüleihez. A távirat izgatta fel.

— Az más. — Feleltem megértően. És soha többet amig ott laktam, Lévy urra nem terelődött a beszéd.

Marton István

Párisi halál

Párisban nem szép a halál. Így sem szép, hogy Páris az egyetlen világáros, ahol lépésben haladnak a gyászkozsival. És minden szembejövő kalapot emel, a katonaszerűen a néma utas előtt. Akkor is, ha aszfaltmunkás, akkor is ha miniszter volt, egyformán őszinte az üdvözlés. Mindegy, hogy francia vagy madridi, vagy Londonból átrepült idegen, akif valami gyilkos kör tepeit le napok alatt, az örökre eltávozó. A járdán frontot csinál az élő a halottnak ha keresztény s nem különben ha zsidó, néger vagy talán buddhista, aki hite szerint valami borzas japán pincér képében tér a földre vissza. Esetleg ha szerencséje van, ismét pont Párisba mint egy vedette ölebecskéje.

Bent a temetőben. A Père Lachaise a legnagyobb. Nem tudom, hány kvadrát lehet, de bizonyos, hogy a világ legszélesebb sírkertje. Jól megfér benne minden felekezet. A zsidósírokon éppen úgy nyiladoz a virág, mint a többiekben. Eppenugy meg is vannak koszorúzva. Nagyon érdekesek a katonasírok. A zsidó hősihalottaké. A sírkövön hosszú idézet a hadiparancsból, amelyben ez és ez a tábornok valóban köbevéssé váló szavakkal magasztalja a zsidó tiszt utolsó hősi cselekedetét — a hazáért. Ősök és utódok fekszenek ebben a temetőben szép rendezett sorokban. Minden polgárcsaládnak van egy pár négyzetméternyi kriptája. Belenéztem egy véletlen éppen ilyen pakolás alatt álló családi sírboltba. — Mint a vagon lits-ben egymás fölélt alszanak a halottak. Csak nem két sor, hanem négy-öt sor is van egymás felett.

Egy francia temetés. A halottas kocsit a széles temetőávenun egy tapodtnyira áll meg a végső búcsú színhelye előtt. Amikor a pap rövid beszéddel átadja az embert az enyészetnek, a rokonság a rokon kötelek erőssége szerint egyenkint felsorakozik. Várják a részvényilvánításokat. A kondoleálók aztán valószínűleg rang szerint balról jobbra így haladnak az utolsó rokonig, nőkel és férfiakkal egyformán kezetszorítva.

A művész-sírokról már sokat írtak. Az őszinte ember azonban valami monumentálisabbat vár. Igaz, hogy a sok kö közzé nehéz valami hangulatot beprésselni. — Chopin eléggé egyszerű sírját kerítés övezi. A kerítés vaspálczái között két alig nyílt rózsaszínű rózsza szomorkodott úgy,

ahogy a látogató hölgy kebléről leszedte és odatűzte a legszerelmesebb szívű komponista imádkozó emlékére. Ez a két hervadásnak induló rózsza volt a legőszintébb emberi megnyilvánulás a világ leggrandiózusabb sírkertjében. Wilde Oszkár monumentje a szárnyaló szfinksz megállít, de nem hat meg. Szimboluma túl erős ahhoz, hogy gondolatot ébresszen az egyszerű ember képzeletében.

A Rothschild-ház mauzoleumába érdemes bepillantani. Nem sokkal tágasabb, mint a régi francia családoké, de a földszint berendezése, amely alatt a halott Rothschildok nyugszanak, tökéletes pompát árul el. A kis kunyhószerű épület — meynyi Rothschildnak elég egy kunyhó — zsufolva van állandóan nyíló virágokkal. Színek pompája harsog a pár négyzetméternyi területen és a háttérben örökzöldekkel takartan kikandikál egy hófehér feliratos tábla, amelyen a halottak nevei és a dátumok sorakoznak. Egy műtörténeti értékű antik karosszék egészíti ki a Rothschildok mauzoleumát. Az élő Rothschildok ezen gondolkodnak el a cserebogár problémájáról...

Rachel, a zsidó származású nagy francia tragika sírját sokan keresik még ma is, de akik megálltak már nagy kolleginája Sarah Bernhard nyugvóhelye előtt, mélyen csalódtak. Nagyon egyszerű sírja van Sarah Bernhardnak is, egyetlen disze egy plakett, amelyet angol hívei ajándékoztak a halhatatlan halottnak.

A Père Lachaise egy külön szakaszában van a Krematorium. Már gyakran írtak a fehér lisztből, ami valaha ember volt, az engedetlen csontokról, amiken nem fogott a tűz, de engedelmesen ropognak a belépő lábai alatt. A krematorium magas gömbölyű kéményén legfentebb van négy kis ablak. Mind a négy ablak körül vastagon lerakódott füst. Száz és száz ember égbe távozó leiké festette a kémény kőfalát feketére. Egy maréknyi füst kicsap — eltávozott az ember. Az égetőt keskeny, emeletes s alápincézett nyitott folyosók veszik körül: a kolumbáriumok. Apró postaládák ezrei a falban, kis poste restant fiókok. A fiókokon vizitkártyák üvegből, arany felírással. Alfred Noel 1879-1920. Egyiken sincs több felírás. Név. Születési dátum. Halálozási év. A fiókban egy urna. Az urnában szürke por. Vallása mi volt, mind-

Müncheni
pazar kivitelű

naplárak

hőnóteszek és más aján-
déktárgyak kaphatók

Mégay és László
papírkereskedésében
Avram Iancu (Kossuth)-utca 2.

egy már, oly mindegy már. Kis tenyérnyitosszan lóg a virág a fiókok fogantyuján. Amikor elhervadtak, az őt a sarokba dobálják őket, szemétre kerülnek. A kegyeletnek nem lehet szerepe ott, ahol ennyire megdermesztő a végső pusztulás.

Ide irtózni, felmelegedni jár az ember a Montmartre temetőjébe, amely felett villamosok robognak és autóbuszok nehéz gördülése remegtetni állandóan a sírkönteit ívelő hidat. Itt nyugszik Heine, akinek a sírján békésen megfér egymással párhuzamosan a Németbirodalom és Franciaország háromszíne. A babérlevelek között névjegyek százait találja a kegyes látogató. Minden nemzet levizitel itt, müncheni és frankfurti professzorok, egy magyar országgyűlési képviselő éppen úgy, ahogy elrebeg egy verset az oslói hölgy vagy aki Melburnéből érkezett a halott és örökre élő s fénylő szellemek fővárosába: a montmartrei temetőbe. Mert Heine sírlapján a halhatatlan igazságot véste márványba a költőragó.

»Verd ich wo in einer Wüste
Engelharri von Fremder Hand
Oder ruh'ich an der Kuste
Eines Meeres in dem Sand?«

Berlioz nevét a napbatűzik eléggé művésziellen arany pálcikát. Delibes is itt pihen. Duma Fi s kriptáján egy fekvő, lepedőbe burkolt alak. Csak a feje látszik ki és a meztelen talpa oylanformán, hogy az embernek ingere támad, jó lenne megcsiklandozni. Művészsír művészsír után. Itt pihen Murger, a Bohémélet szerzője. Azoknak, akik voltak valakik a régi Páris művészeletében csak le kell szállniok a »Place de la Terre«-ről, a Vieux Montmartre főteréről, amely ma is szabad város Páris kebelében külön közigazgatással, polgármesterrel és karhatalommal, amit egy csendősről képvisel. Aki megújíja a bojongást fent vagy lent, az élet vagy a sírok sűrűjében könnyen cserélhet helyet. Különösen fentről le. S ebben a kitérő társaságban ki tartana unalomtól és mily megnyugtató az őszinte részvét. Tessék, a legfrissebb sirban, egy malomkeréni koszorúján ez áll: »Souvenir des Locataires de la Rue Monge No. 70.« A Monge-utca 70-es számú ház lakói emlékül házigazdájuknak. Ugye, hogy van Isten és vannak még romlatlan szívű emberek. Bárdos László.

Kriegner-féle Reparator

Köszvény
csúsz
hülés ellen

Minden gyógyszerár-
ban kapható

Ára 65 Lei

3358

PACHMANN, A 80 ÉVES ZONGORAMŰVÉSZ

(Londoni level)

London gigászi méretű hangversenytérme, a Royal Albert Hall zsulolásig megtelt a Pachmann zongoraművész egyetlen hangversenye alkalmából. A nyolcvan éves, de korát megtagadó fürgeséggel belépő művész látható örömmel hajlongott a tízezer tapsoló tenyérnek. A tapsorkán megszüntével diskurálni kezdett velünk.

Pachman mindig beszél és gesztikulál. Le ül a zongorához fonnyadt ujjait végig futtatja a billentyűk felett:

— Nem lehet ilyen alacson széken játszani, (motyog angolul meg németül) csavarják kérem feljebb a széket! Na, így talán már jobb. (Leül) »De így se, hisz a zongora ferdén áll, igazítsák meg kérem!«

Végre minden rendben van, végigsimítja a billentyűket és meglepődötten csóválja a fejét. »Mások már ilyenkor lárdáltak, — mondja a közönségnek, — de Pachmann nem! Pachmann sohasem lárdalt! Amit most fogok eljátszani maguknak, folytatja gyermeket naivsággal, az nagyon nehéz mindenkinek, de nem nekem.«

Ugy beszél velünk, mintha csak kis intim társaság volnánk; az óriási terem barátságos szalonná zsugorodik össze, mindegyikünk közel jutott Pachmannhoz, ő mindnyájunknak régi ismerőse lett rövid pár perc alatt. Már játsza Chopin G-moll balladáját, azt, amelyre Schumann azt mondta, hogy »egyike Chopin legegységibb és legvakmerőbben virtuóz kompozícióinak«. Gyöngyözik a dallam a megvényt ujjpercekből. Valósággal beszélnek az ujjak, amelyeket valaha Wagner, a büszke Wagner emelt az ajkaihoz és csókolt a öket és még mindig játszanak, de hogy játszanak! Ragyogás, ábránd, tragédia árad a zongora hurjaiból. A »szalón« egyik gyengében megvilágított sarkában ott ül Chopin, Wagner meg Liszt szelleme. Ujra hallgatják a balladát, az egyszerű, de patetikus kis történetet, csak itt ott egy sóhajlás, míg a ritenuto után aztán egyre izgatottabb lesz a történet, a visszafojtott panaszok mind jobban nyugtalankodnak, hangosbodnak, míg kifejlődik a klimax; bámulatos energiával játszik az agg Pachmann, talán mesterét, Lisztet is féltékennyé teszi ezzel az ördögös technikával. A tapsorkánál nem törődik Pachmann, előbb önmagának mondja:

Bravó Pachmannchen! — megsimogatja bal kezével a jobb keze fejét.

Co-los-sarri! Pachmann bravó! »A közönségnek hajlong, mosolyog, (ahogy csak ő tud) aztán újra megszólal:

Most csak magamnak fogok játszani, önökhöz nem szólok többet, ide nézzenek, a szívemből, Én!

Pachmann újra játszik, de úgy mint jó magam, úgy vélem mások is — bár valószínűleg kevesen —, látjuk a tragédiát. Az öreg ujjak dadognak. A zongora billentyűi sikamlósak, amelyekbe saskarmokkal kell beheragadni s ha az ujjak tétováznak, könnyű a botlás és a csuszamlás. A jó öreg művész, aki annyi sok sikert és tapsot aratott hosszú életén keresztül, úgy látszik nem sejt a változást, amit mi figyelők észrevettünk. Pachmann ma is

azt mondja: Csak két zongoraművész született erre a világra, az egyik Liszt, a másik Pachmann, és Liszt már halott! Csak meg ne tudja, amit mindenütt takargatnak, elhallgatnak, hogy a taps az egyes számok után csak részvét volt, hogy az egyetlen, amiért még él, a taps, az hamis, csak meg ne tudja, ezért kérem ez csak köztünk maradjon...

Erdős Pál

Klein és Földes címfestők

3464

Bul. Reg. Ferdinand
(Rákóczi-ut) 22. szám.

x Vegye igénybe olcsó
kotta ajánlatunkat. Hegedűs
Hírlapiroda Zeneműosztálya.

Metalloglobus

Fabrica de arilecole de fier
si Metal S. A.
Telefon: 872.

Eisen- und Metallwaren-
fabrik A. G.
Fernsprecher: 872.

Vas- és Fémárugyár R. T. Oradea
Telefon: 872.

Strada Lunei (Holdvilág-utca) 2. sz. alatt

Adresa telegrafică: — Drahtanschrift: — Sürgönycím:

Metalloglobus

Oradeai Izr. Szentegylet,
Chewra-Kadischa.

Felhívás a szentegyleti tagokhoz

Mégegyszer felkérjük t. tagjainkat, hogy hátralékos tagdijaikat haladéktalanul irodánkban befizessék. Egyben nyomtatékosan figyelmeztetnünk kell arra, ha t. tagjaink jelen felhívásunknak sürgősen eleget nem tesznek, úgy kénytelenek leszünk — bár legnagyobb fájdalommal — tűzifa hiánya miatt kórházunkat bezárni. Hogy ez mit jelentene szegénysorsu betegeinkre nézve, azt mindenki lelkiismeretére bizzuk.

Kérelmünk szól egyébként az egész zsidó társadalomhoz, melynek minden egyes tagja át tudja érezni annak horderejét, ha ments Isten bekövetkező az, hogy a kórház kapuit kénytelenek lennénk bezárni. Ezért kérjük az egész zsidó társadalmat, legyen segítségünkre ebben a zord hidegben vagy természetbeni tűzifával, vagy pénzbeli adományokkal, hogy e kalasztrófát elháríthassuk.

Kérjük továbbá a t. zsidó társadalmat, hogy oly alkalomknál, mikor jótékonyágot gyakorolva zsidó intézményeknek adományokat juttatnak, ne feledkezzenek meg a zsidó kórházról és az orth. aggokházzáról sem.

Az elnökség.

* A NAGY MŰVÉSI ALBUM
olcsóbb lett. 1000 lei helyett 750 lei, a Hegedűs hírlapirodában.

Karácsonyi és ujévi ajándékok

Eredeti francia illatszer-
ek, puderek, arc- és
kézfínomítók, szappan-
ok speciális kivitelben

HYGIEA
GYÓGYTÁR

los. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1
(Burberys mellett)

Hócipőt sárcipőt

legjobban
javít a

Kalenda János
cég. Holdas temp-
lom mellett.

Nyakkendőkben nagy karácsonyi vásár
Fehérneműek méret
után készülnek
3001-2

VÁRADI BARÁTOK

A cserjéről, a váradi cserjéről, ott van Száldobágy fele, mindig jut eszembe, a Gihányi utcai kovács fia. Együtt jártunk a harmadik realig, ahol ő lemaradt, mert amikor Virker tanár úr áldott szent szakkálával megkérdezte, hogy cserje micsoda: lőnév vagy ige, az azt mondta:

— Ige.
— No, ragozd hát liam akkor, pott rajta Virker tanár úr.
— És Bux, aki apja műhelyében megmunkálta a vasat is hajlítani, nem jött csepet sem zavarba:

En cserjem,
Te cserjel,
Ő cserje.

— Mars helyre, volt a gyilkos olasz, mert Virker tanár szerette a meket s titokban talán azért ápolta, hogy szépre szakkálát, mert így babo-
zott meg egy ártatlan kék szemű anyhaju hajadont.

Kedves Bux, úgy tudom, jó tiz-
vel ezelőtt megint a cserje lett vég-
ted. Valamelyik volhiniai cserjés,
helyben hiába vágott bozótot és
oszt a jó magyar baka. Pedig
ilyen jól megtanultunk küszni és
ökerekbe kapaszkodni a száldobágyi
gyen, amikor el-el járogattunk boró-
ért, meg kékülő kökényt szedni.
Egy Ede hadnagy ur lájós lábát
italiai földben az örök olasz nap-
lés gyógyítja. Kopácsy valahol
egyár földön körmöl, ők voltak bará-
nk, meg ő, akinek nem mondom
névét. Holott ő róla akarok írni,
juttatott eszembe mindenkit, jó
ításokat a harmadik realiskolában.
rá se nehéz ráismerni. Ő volt a
ghosszabb az osztályban, nyurga-
lyók. Ő tudta legjobban hol terem
szébb példányban a Pece pocstá-
m a vízi göte. Ő ismerte a nünükék
tekelyét a szőlői uton és ő
utatta meg, hogy a wolfi erdő
elyik sudár fáján fogható az öt
ntis ollóju szarvasbogár.

Miért is lett volna csodálatos,
amikor ő falusi fiu volt félígmeggig.
Ért? Azért, mert az apja grófi ura-
lomnak volt a főintézője. Nagynevű,
ékelő ember. Két fia volt neki. Az
gyik beteges. Azt Lipcség vitték
hányozni, de Endre, mint a makk.
eljárta a szám, hát Endre volt igen
keresztneve, vagy nem is az. Hogy
re való ez a nagy titkolózás? Bünt
vetett el, talán embert ölt? Ördögöt.
ak a multkor találkoztam vele. Sze-
nem az egészet elmondani valójá-
m, mert csak úgy érdekes. A villa-
son találkoztunk.

A pályaudvarra akartam menni. Ő
a vasúthoz tartott. Előtte állt
nagy lődörgő termetű kalauz, aki
akasztotta a jegyeket. Aztán ahogy
szolgálat elfirja, tőlem is megkér-
ta ez a kalauz:

— Biletele vá rog.
— Liber, mondom neki, aztán fel-
latom a szabadjegyet.
A villamos-kalauz belenéz, aztán
néz. En ránézek, ő engem néz.
Egye, mondanám olyan furcsa ez,
hőke képzelet mi eljátszik velem.
nem ezt mondom. Azt mondom:
— Szervusz.

Zavartan mondom ezt, illetődötten.
Hődve feleli ő is. Ő volt:

— Szervusz.
Egy kicsit na, úgy belémdobbant.
Krakogok.

— Hát izé... hát, hogy vagy?
Régen nem láttalak...

Ő áll a nagy vörös kezével beta-
karja a jegyeket, a szemével kapkod,
szeretne egy utast találni...

— Igen mondja csendesen.
Megáll. A fene pont most nincs
egyetlen utas sem, már én is szeret-
ném.

A világ gazdasági leszerelése

Írta: Hantos Elemér dr.

ny. m. államtitkár, a bécsi közép-európai gazdasági konferencia elnökségi tagja.

Hantos Elemér dr. a jelenlegi
Magyarország egyik legkiválóbb
nemzetgazdász volt az össze-
omlás után az első, aki rámu-
tatott arra, hogy a világhábo-
runak nincsenek győztesei, ha-
nem kizárólag legyőzöttjei és
egész Európa tönkremegy, ha
az összes államok nem fognak
össze. Hantos Elemér kezde-
ményezésére alakult meg né-
hány év előtt az a bécsi állam-
közi bizottság, amely közép-
európai gazdasági konferencia né-
ven ül össze évenként, hogy
megtárgyalja a dunai államok
gazdasági kérdéseit és előké-
szítse az együttműködést. Az
idén megtartott világgazdasági
konferencia előtt a Népszövet-
ség ugyancsak Hantost kérte
fel részletes memorandum ki-
dolgozására. A bátran világ-
hírűnek nevezhető nagy magyar
nemzetgazdász a következőkben
a gazdasági béke kilitásairól
fejt ki véleményét.

Amíg a katonai leszerelés
kérdése még mindig nem jutott
tul az általános diskusszió stá-
diumán, addig a világ gazda-
sági leszerelése már igen szép
kezdeti eredményeket mutathat
fel. Az első kísérlet a világ-
gazdasági konferencia alapvető
határozatainak megvalósítására,
nem maradt eredmény nélkül.
A népszövetségi tanács decem-
beri ülészaka alkalmával elég-
tétellel megállapíthatta, hogy az
október 17-től november 7-ig
megtartott diplomáciai konfe-
rencia, amelyen 34 állam vett
részt, megállapodást eredménye-
zett a be- és kivitel kérdésében
és ezt a megállapodást eddig
19 állam írta alá.

A be- és kiviteli tilalmak és
korlátozások a háború előtt a
legtrikább kivételes rendszabá-
lyok közé tartoztak. A háboru-
ban általánossá váltak, azon-
ban csupán a háború után
érezte a romboló hatását ez a
fokozott kereskedelempolitikai
védelmi rendszer. A védvámok
ugyanis lényegükben semmiben
sem különböznek a be- és ki-
viteli tilalmaktól, hanem szintén
azt a célt szolgálják, hogy a
belföldi termeléstől távol tartsák
a konkurenciát.

A világgazdasági kongresszus
felismerte, hogy a kereskedelem-
politikai erőszak eme rendszere
áldatlan viszonyokat szült és a
nemzetközi kereskedelem sza-
badságához való visszatérés a

— Hát itt vagy... a villamosnál
... kérlek...

No végre felugrik menetközben
egy fiatal ember. Surran be a kocs
belsejébe. Ő utána, oly gyorsan, ahogy
tud, mint akinek halaszthatatlan dolga
van, nincs ideje válaszolni.

Elfelejtettem elkészönni, mert a Mi-
zerieknél leszálltam. Elfelejtettem elkö-
szönni, nem baj, most pótolom:

— Szervusz Endre!

Megszorítom a hideg, vörös kezeidet.

Bárdos László

HEYMAN SZINKÖRBEN

ma d. u. 3 órákor

10 és 15 leies helyárakkal

Vén gazember

Mindenki kap egy naptárt

Mérték után készi-
tünk 5 havi részletre a
legjobb minőségű angol
szövegeinkből s a legki-
valóbb kivitelben férfi
és női kabátokat, férfi
öltönyt. Árunk utolér-
hetetlenek. TEXTIL CEN-
TRALA Bul. Reg. Ferdi-
nand 18.

46

Női, férfi fehérneműek, kö-
tött kabátok, harisnyák,
csipkék, nyakkendők,
zsebkendők, pipere cikkek

**minden elfogadható
áron elárusítatnak**

IRIS-Áruház

Sas-palota
volt Sas-kávéház bejárat

3576

Olcsó, izléses, mutatós
ajándékot csak

BARNA MIKLÓS
ANGYAL
drogueriájában vehet
Bul. Regele Ferdinand 1.

Szép ajándécsomagok már 60
leiert is kaphatók
Valódi angol Darjeeling Orange
Pecco-theák érkeztek
Direkt import
A héten minden vevőnk kap ka-
rácsnyi ajándékul egy csomag
Baeder-féle ruhaillatosítót (Sachet)

Irodaszereket
olcsón csak
Sonnenfeldnél
vásárolhat

Hócipőket legjobban
javít az
Elastica Vlahuta (Szent
János)-utca 32.
2794

Külvárosi nyomortanya
Színházi kullisszák színes
világa
Betörök titkos tanyája
és a színes nagyvilági élet rajza
Pünkösdi Andor szenzációs regénye
Barcsay Bella a szeretőm
Ára füzve 116 Lei
a Hegedűs Hirlapiroda
könyvosztályában

Adler Jenő és Nádor József

Nemzetközi Szállítási és Vámolási Iroda

„INTERCONTINENTALE“

Szállítmányozási és Közlekedési R. T. (ezelőtt S. & W. Hoffmann) képviselői
Oradea, Str. Avram Iancu 22. — Telefon 259 és 665. — Táviratcim: Nadiersped.

Schwartz Lajos férfi szabó

Str. Ciorogariu
(volt Uri-u.) 1.

Mi újság?

Nagyvárad karácsonya Az istentiszteletek sorrendje

A római katolikus székesegyházban karácsony első napján délelőtt 10 órakor az ünnepi nagymiséét Mayer Antal apostoli kormányzó celebrálja. Evangéliumkor Molnár Kálmán prelátus prédikál. A piébánia-templomokban szintén délelőtt 10 órakor kezdődik az ünnepi nagymise és a szentbeszédet a piébánosok mondják.

Hétfőn, karácsony másodnapján a székesegyházban 10 órakor Te Deum; a piébánia-templomokban pedig 9 órakor kezdődnek az ünnepi istentiszteletek.

A görögkeleti székesegyházban vasárnap reggel 6 órakos kismise. Délelőtt 10 órakor nagy liturgia, amelyet tényszerű segédlettel Ciorogariu püspök fog celebrálni. Ugyancsak a főpásztor fogja az ünnepi beszédet is tartani. — Ciorogariu püspök pásztorlevelet bocsátott ki és a szent beszédet szintén a pásztorlevélből fogja a templomban összegyűlt hívekkel közölni. Igen megható szavakban emlékszik meg a görögkeleti egyház főpásztora a kis királyról. Azonkívül beszélni fog még a püspök a jóság és a békeességről. Délután fél négy órakor lesz a vecsernye.

Ünnep másodnapján szintén reggel 6 órakor lesz a kismise. Délelőtt 10 órakor szentmise, amelyet Dr. Andrei Crisanu vikárius pontifikál. — Ugyancsak ő mondja a szentbeszédet. Mindkét karácsonynapi szentmisen a templomi kórus ad elő egyházi énekeket.

A görögkatolikus székesegyházban szombaton éjféli 12 órakor éjféli mise. Reggel 7 órakor kismise. Délelőtt fél 10 órakor kezdődik a szentmise, amelyet a főpapság segédletével Dr. Frențiu Valér püspök fog celebrálni. — Ugyancsak a püspök tartja a szentbeszédet. Fél 12 órakor szintén misét tartanak.

Ünnep másodnapján, hétfőn délelőtt 10 órakor a szentmise a szeminárium templomában lesz, amelyet Dr. Frențiu Valér püspök fog tartani és ő fog prédikálni is.

A reformátusoknál:

Karácsony első napján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, este fél 6 órakor D. Kiss Lajos legátus, a Hegyén (Nagysötétág, Papp Sándor szállójában) délután 3 órakor Gulya Géza. Ujvárosban: délelőtt 10 óra Sulyok István, este 6 órakor dr. Gyenge János. Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly, délután 3 órakor Szilágyi Károly legátus. Szőlősen (Nagy János házában) délelőtt 10 órakor Sármy Gusztáv.

A Réten: Karácsony első napján a Holbán tábarnok (Széles) utcai óvodában délelőtt 10 órakor prédikál és Urvacsorát oszt dr. Gyenge János, délután 3 órai kezdettel a Hevesi telepen a bibliakör és a vasárnapi iskolások kará-

csónyfaünnepélye lesz, utána 4 órakor istentisztelet, tartja dr. Gyenge János.

Karácsony második napján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gulya Géza, este fél 6 órakor Szilágyi Károly legátus, a Hegyén délután 3 órakor Gulya Géza. Ujvárosban: délelőtt 10 órakor Szilágyi Károly legátus, délután 3 órakor és este 6 órakor D. Kiss Lajos legátus. Velencén: délelőtt 10 óra-

kor D. Kiss Lajos legátus, délután 3 órakor Sármy Gusztáv.

Karácsony második napján délelőtt 10 órakor a Hevesi telepen prédikál és urvacsorát oszt dr. Gyenge János, délután 3 órai kezdettel pedig a régi óvodában az ifjúsági bibliakör bevonásával vallásos délután tartatik.

Az evangélikus templomban: ünnep első napján ünnepélyes istentisztelet Urvacsora osztással, délután 4 órakor németnyelvű könyörgés, esetleg Urvacsorával. Ünnep másodnapján rendes istentisztelet. Az óév esti istentisztelet 6 órakor kezdődik. Minden templomi szolgálatot Materny Imre lelkész végez, az ünnepi énekkart Bálint Mihály kántortartó vezeti.

Ma este zenetiltalom A borbélyüzletek karácsonya

Costescu Eitimiú, a nagyváradai államrendőrség közigazgatási osztályának főnöke, belügyminiszteri távirat alapján közli, hogy ma, december hó 24-én, szombaton, valamint 1928 január 5-én (Vízkereszt előestjén) a nyilvános helyiségekre általános zenetiltalom van érvényben. Semmilyen látványossági helyiség, — tehát sem színház, sem

mozi — ekkor előadást nem tarthat.

Az államrendőrség kivételesen megengedte, hogy csakis a kimondott borbélyüzletek nyitva legyenek karácsony másodnapján déli 12 óráig, — azzal, hogy az alkalmazottakat nem lehet munkára kötelezni.

Manikűr munka még kimondott borbélyüzletekben is tilos.

* Dr. Puticiu Traian rendőrprefektus látogatása dr. Kecskeméti és Fuchs főrabbiánál. Puticiu Traian dr. rendőrprefektus tegnap délután dr. Váradai Ödön ügyvéd társaságában tisztelgő látogatást tett dr. Kecskeméti Lipót és Fuchs Benjámint főrabbiánál, akikkel hosszabb időn keresztül szívélyesen elbeszélgetett. A rendőrprefektus a két zsidó egyház főpapjainál tett látogatása után meglátogatta még dr. Konrád Bélát, a neo.óg és Reich Józsefet, az orthodox hitközség elnökét.

* Szombaton, vasárnap és hétfőn délután 3 órakor nagy gyermekelőadások az Apollóban. Kötő kabaréműsor. — Olcsó helyárak!

* Egyházi zene. Az éjféli misén előadják Zangel C-dur miséjét. Betétek Schnabel: Transeamus és Seyler: Puer natus. Karácsony első napján 10 órakor Vavrinecz karácsonyi miséje, zenekar, kar és magánzólamokra. Seyler Pastorella és Schnabel: Transeamus. Karácsony másodnapján 10 órakor Kempter Karácsonyi miséje. Kempter Agnoscat és Seyler: Puer natus. Magánzólamokat éneklék dr. Palládyne, Bakosné, dr. Krüger és Huszár. Hegedű szóló: Horváth. Orgonánál: Newráll. Vezényel: Bánáss.

* Szombaton délután 3 órakor gyermekét az Apollóba küldje. Legolcsóbban és legjobban ott mulathat!

* A legszebb karácsonyi ajándékot az Apolló adja!

* „Mesék az írógepről“ műzikája kötetű, szövege pompás, előadása fényes. Nézzé meg a színházban!

* Bazili Mihály pere a törvényszék előtt. Még mindenki előtt ismeretes az a súlyos becsületsértési per, amelynek főszereplője Bazili Mihály, a nagyváradai villamosművek igazgatója. Az ügy első ízben a járásbíró elé került, amely 10.000 lej pénzbírsággal sújtotta Bazili Mihály igazgatót, aki az ítélet ellen fellebbezést jelentett be. Az íratok kevéssel ezelőtt érkeztek meg a törvényszékhez, amely január 19-re már ki is tűzte a rendkívül érdekes per tárgyalását. — Ugy a jogászvilág, mint Nagyvárad intellektuel közönsége nagy érdeklődéssel tekint az újabb ítélet elé.

* Régen volt operettnek olyan sikere, mint „Mesék az írógepről“. Nézzé meg a színházban!

* Értesítés Föder Baba táncintézetéből: Vasárnap délután 4 órakor a Bánán-colon, este 9 órakor táncestély; hétfőn délután nagy gyakorló colon, hétfő este 9 órakor pedig a „tisztviselői colon“ ünnepi táncestélye lesz.

* Füzeses Magda festőművész kiállítása az Apolló büféjében. — Megtekinthető egész nap.

* A Filharmonikus társaság rendezte közgyűlését folyó hó 26-án délelőtt 11 órakor tartja az Intelectuel Club helyiségében, melyre a tagokat ezuttal hívja meg az nőkség.

* Új doktor. Dr. Pel György ügyvédjelölt a kolozsvári egyetemen megszerezte doktori címet.

* Filmsztárok című társaság. — V. konyi Mihály beszámoló Hollywoodi élményeiről. — Harry Liedtke bizalmas vallomása. — hogy kell a fényképezőgép elé ülni? — Miért szereti a közönség a mozi? — Intim beszélgetés a beteg P. Lyával. — Hogyan kell filmet rendezni? — Milyen filmek jönnek jövő szezonzban. — Rengeteg dekes cikk, versek, viccek és képek váltakoznak a Film Rip karácsonyi számában, amely oldalon megjelent. Ára 20 lei mindenütt kapható.

* A karácsonyi matiné malacot sorsol az Apolló!

* Értesítés. Hitközségi összes huscsarnokai:ban folyó hó 24-én és 29-én, valamint január hó 5-én este 9 óráig a színházban húst, tekintettel arra, hogy a következő napok szigorított munkaszünet van. Orthodox Izraelita Hitközség.

Hencserek részlete Manskó gennél, Reg. Ferdinand 17.

* Vasárnap, karácsony első napján villásreggelivel nyit meg a teljesen átalakított Színházi Étterem. (Volt E. celsior bar.) Kötő meleg hideg konyha. Küküllőmező borok átlának a közönség rendelkezésére. A világvár módra berendezett új étterem vezetője Gerlei László, aki nek e téren hosszú éveken szerzett tapasztalata biztosítja az új étterem látogatottságát.

* Saját találmányu, eredeti szabású haskötő, melltartó, dongságokat készít egyéni méretre, Kovács Sándorné. Nagyszelepe. Hirneves szakosok által elismerve és ajánlva.

* Könyvújdonásot csak Hegedűs Hirlapírodában

Mindenkinek érdeke, hogy a Nagyvárad Bőrönd-áru és Tiskagész

ridikül és bőröndáru készítményeit megtekintse.

Készítményeinkért felelősséget vállalunk

U! VARROGEPEK

A világ legjobb varrógépei nálunk kaphatók legolcsóbban 10 évi jótállás mellett, kényelmes részletek és Himzés, endlízés stb-i díjtalanul lesznek vevőim kitanítva

ELENA gépraktár és nagy javító műhely

H. Eisenberger Piata M. Viteazul 3758 (Nagypiac-tér)

320 lei egy divat kalap
60 lei egy selucem nyakkendő

a STEINER uridivat üzletében
Nagyvárad. Boulevardul Regele Ferdinand

Barna Jenő tragikus halála

Nagyvárad egész társadalmát megdöbbentette Barna Jenő hirtelen halála. A főutcai előkelő üzlet tulajdonosa már a legutóbbi hetekben nem érezte jól magát, egyebek mellett megviselte az a gond, hogy mely ma majdnem minden kereskedőnek osztályrésze, aki gyász multjára és bonítására. Barna Jenő erőiesztve küzdött, hogy áttörje magát a rossz üzletviszonyokon, amelyet a sok súlyos közteher és a rossz gazdasági konjunktúra létezett fel. Szívneurózis támadta meg s ez a szívidegesség tragikusan robbant ki a december 6-ról 7-re virradó éjjelén. Akkor ugyanis Barna Jenő a hírek hallatára ájultan gyött össze és felesége és gyermekei csak nagynéhezen éritették magához.

Ettől kedve Barna Jenő már abból nem is ment a utcára, sem birt üzleti ügyeivel sem foglalkozni, állandóan erős gyömbögést érzett s orvosai: dr. Sebestyén Arthur, dr. Barna Árninnak és dr. Barna Árninnak felvitték Budapestre, ahol a Siesta-szanatórium-ban helyezték el.

Az orvosi konzultáció eléggé súlyos szívbaüt konstatált, de nemény volt rá, hogy néhány éti gondos ápolás helyreállítja munkaképét. Barna Jenő menköliáját fokozta az is, hogy míg őt a szanatórium-ban palták és felesége mellette ártózkodott,

legkisebbik fia a nagyváradi árványkórházban skariatban fekszik.

Em-birta ki ezeket az izgal-makat: egy roham hirtelen megölte.

Haláláról felesége a követ-kező táviratban értesítette ro-onát: Barna Miklós gyógy-zerészt:

„Jenő ma hirtelen meghalt, hazaszállítottuk.”

A halálhírre legördültek a buti nagy üzlet redőnyei és ki-tektek egy cédulát: „Haláieset alatt zárva...”

Barna Jenő fivére, dr. Barna Miklós, Nagyvárad egyik leg-

kiválóbb ügyvédje, pár eszten-dővel ezelőtt szintén egy kül-földi szanatórium-ban szenvedett ki. Őt is hazaszállították és itt temették el a város osz-

tatlan részvéte mellett, mint most a nemrég még irigyelt gazdag, de szerencsétlen sorsú Barna Jenőt, aki négy kiskoru gyermekeket hagyott árván. Temetéséről csak a holttest haza-szállítása után fognak intéz-kedni.

Coolidge elnök fogadta Molnár Ferencet

A világhírű magyar író ünneplése Amerikában

— Az Estilap eredeti távirata —

Newyorkból jelentik: Molnár Ferenc tegnap Széchenyi László gróf, magyar követ kíséretében kihallgatáson volt Coolidge-nál, az Észak-amerikai-Egyesült Államok elnökénél a Fehér Házban. A negyedórás kihallgatáson a köztársasági elnök rendkívül szívélyesen elbeszélgetett Molnár Ferencel.

A Hearst-féle sajtótröszt, a mely ötszáz amerikai lapot és folyóiratot foglal magában, többéves szerződést kötött

Molnárral vasárnapi cikkek írására. Molnár azonnal meg-kezdte ezt a munkáját.

Mostanában egymásután

tizenegy estét rendeztek Molnár tiszteletére

különböző amerikai notabilitások és klubok.

Január 8-án, bucsüestély lesz Conde-Nash lapkiadó palotájában. Az estélyen híres színészek előadják a palota házi színpadán Molnár egyik egyfelvonásosát.

A Nagyvárad Estilap karácsonyi száma

ezidén is bő tartalommal kerül közönsége elé. Tele színe-sebbnél-színeesebb cikkekkal, riportokkal és más érdekes-séggel. A „Nagyvárad Estilap” fáradhatatlan fürgeséggel igyekszik a világ minden részéből jelentett minden érde-kességet megismertetni azzal a sok ezer olvasóval, akik minden időben kitarának mel-lettünk, hű és igaz barátaink maradtak, s akiknek őszinte szívvel kíván boldog kará-csonyi ünnepeket az Estilap.

* Az Intellektuél Club igaz-gatósága f. hó 26-án d. u. 6 órára a club helyiségében megtartandó rendkívüli köz-gyűlést hív össze a következő tárgysorozattal: 1. Az igazga-tóság javaslata a Club felosz-lása ügyében. 2. Az igazgató-ság lemondása. 3. Felszámoló bizottság kiküldése és a fel-számolással kapcsolatos intéz-kedések ügyében határozat. — Igazgatóság.

Idegeneket és kommunistákat vádolnak a diákpör tanui

TITOKZATOS ISMERETLENK, AKIK TÓRATEKERCSÉT HORDOZNAK MAGUKNÁL. — MIÉRT JÖTT VÁRADRA EGY DIÁKLÁNY.

A nagyváradi és kolozsvári za-vargások tegnapi tárgyalásán:

első tanu C. Bobes egyetemi hallgató, aki azt vallja, hogy Li-vovskij egész tevékenysége abban merült ki, hogy

egy gramofonon cserélgette a lemezeket...

Elnök: Honnan szedte Livovskij nála talált bűnjeleket?

Tanu: Nagyváradon, az utcán találta.

Tudor Stanesco, diák, tanutól ezt kérdezi Croniz védő, (aki maga is diák):

— Tud-e arról, hogy a nagyváradi gyárakban

meg voltak szervezve a mun-kások azért, hogy bennünket megtámadjanak?

Tanu: Tudom, hogy 4000 kom-munista volt a gyárakban.

Hotineanu őrnagy, katonai

ügyész: Ez az én specialitásom, azért engedjék meg, hogy bele-szóljak: állítom, hogy az egész or-szágból összesen nincs 4000 kom-munista.

Mircea Teodorescu tanuvallo-másában elmondja, hogy tizedma-gával utazott egy túlkében: öt leány, öt fiu.

Elnök: Hogyan kerültek ezek a pergamendarabok az önök túlké-jébe?

Tanu: Ott a vagonban találtuk a tekercedarabokat. Elosztottuk egymás közt, mint levelezőlapo-kat.

Rá is írtuk nevünket emlé-kül.

Elnök: Miért nem őrizte meg ezt az „emléket”?

Tanu: Láttam, hogy valami idc-genbetűs írás van rajta és

féltém a mikrobáktól.

Eugenia Jorgulescu diáklány szintén Lazarescu és Livovskij vádlottak javára vall. Kedden, — amikor a pusztítások elértek a tetőpontra, ők már Kolozsváron voltak.

— Éjszaka, amikor vissza-tértünk Váradra — mondja a tanu — már elpusztulva talál-tuk a várost.

Elnök: Mivel magyarázza a pusztításokat?

Tanu: Azzal, hogy a diákokat provokálták!

Orleanu (védő): Nagyon helyes!

Elnök: Helyeslésre nincs szük-ség!

Orleanu: Nem helyeslek; megál-lapítok!

Ügyész: Ha a tanu célja az volt, hogy sétáljon és táncoljon s nem az, hogy a kongresszuson résztve-gyen, akkor minek fáradt Nagy-

váradra, miért nem maradt Bu-karestben?

Tanu: Nem ismertem Kolozs-várt és Nagyváradot; most volt alkalmam ingyen utazni, ingyen étkezni és — utóvégre is: most, amikor az egyetemről kikerülök, jelen akartam lenni egy diákkon-gresszuson, hogy a diák-problé-mákat világosan lássam.

Vasiliu védő és Hotineanu kato-nai ügyész rövid felszólalásai után

T. N. Valeriu kereskedelmi akadémiai hallgató a következő-ket vallja:

— Amikor a kongresszusról visszatérőben voltam, láttam a vonaton, hogy Dumitrescu vád-lott,

egy ismeretlen egyéntől, aki-nek kezében valami perga-mentekercs volt, kért egy da-rabot ebből a pergamenből — emléknék.

Lazarescu vádlottnál tanu egy zászlót látott, amelyet vádlott ar-ra használt, hogy a vagon ablakát betakarja vele, mert a betűző nap-tól nem tudott aludni.

A Mária királyné (Bémer) téren látott néhány embert, akik betör-ték az egyik kávéház ablakát.

Nem hiszi, hogy ezek diákok voltak, mert a tér aszfaltozva van

és a diákoknak nem volt honnan követ szerezniök. Az emlékezetes keddi napon látott embereket, akik rosszul beszéltek románul — ő nem tudja, zsidók vagy ma-gyarok voltak-e — és ezek mutat-ták a diákoknak: hol vannak a zsidók. Tanu maga is kérte a diá-kokat, hogy tartsák magukat a diákelnök jelszavához: nyugalom.

Több tanu ezután ismét provo-kálásról beszél.

HERCULES Ipari telepek R. T.

Piatra Craiului (Királyhágó) p. Bucea

Gyárt legszebb és legkifogástalanabb kivitelben mindennemű **hajlitott butorokat, mozi- és club-be-rendezéseket, kerti székeket és asztalokat**

Városi iroda:

Piața Viteazul Mihai (Nagyipiac-lér) 11-a Ullmann-palota

Telefon: 670

A VÉGZETES KASTÉLY

— A Nagyváradi Estilap regénye —

(57)

HÉTA: MABEL WAGNALLS

De éppen, hogy szokott fogásai hiányoztak, ez adott új és különös vonzórót neki, olyan vonzórót, mely Lajosnak, az embernek különös módon a szívéig hatolt. Olyan volt számára, mint a női kétségbeesés idealizált képe, mikor így, minden ámitástól menten csak a lelke áradt feléje.

Igazi szájalommal s egy magasabb értelemben vett szerelemmel közeledett most Lajos király a nő felé s lágyan kezébe vette a kezét.

— Diane!

Mikor ezt a nevet meghallotta a márkiné, önkénytelenül is összegezzent; csak ő hívta így bizalmas együttlétük alkalmával. A szemük lassan találkozott s ebben a pillanatban csak az igazság szólt a szemük által egymáshoz...

— Diane — szólalt meg újra, — jöjj vissza Versaillesbe.

— Versaillesbe? — ismetelte álmódzva, mintha nem értette volna meg, hogy mit mondott.

— Igen!

— Mikor?

— Hamarosan!

Még mindig azon a különös, csendes hangon beszélt, mely annyira meghatotta.

— De... az emberek.

(Hogy a közvéleményt megnyugtassa, néhány hónap előtt felemlítette Versaillesi háztartását.)

— Az emberek most már semmit sem szólnak majd, mert a királyné végre teljesítette a kérését és kinevezte udvarhölgyévé. Azért jöttem ma este ide, a becsületéért, hogy ezt hírül adjam.

A királyné udvarhölgyét Sokáig és minden eszközzel küzdött Pompadour asszony, ezért a címért. Most végre elérte! Most aztán legveszedelmesebb ellenségei előtt is fennen hordhatta a fejét! A királyné megengedi, hogy ott lakják a kastélyban. Hányszor képzelte el már előre, hogy milyen határtalan öröme és gyönyörűsége lesz, ha ez a jó hír beköszönt hozzá s mégis, most négy nyugalommal fogadta. Kétségbeesett hangulata olyan mély és igaz volt, hogy nem tudott azonnal megszabadulni tőle.

— El fogok jönni — ez volt minden, amit ki tudott mondani. De a ködfátyol, mely szemére borult s ajkainak remegése, elárulták, hogy mennyire hálás érte...

XIX. FEJEZET

AZ UTOLSÓ PILLANAT

Hosszas fáradozás után sikerült a két nőnek a második faburkolatot megtalálni: kinyitották és így végre meglelték az utat a Bellevue titokzatos szobájába.

Szívtépő látvány tárult eléjük. Mikor a gyertyák lobogó fényénél meglátták a rongyosingű, lesoványodott alakot, összecsap-

zott hajával, kiserkedt szakállával és — ami a legszánalomra méltóbb volt — bekötözött lábával, Destine ijedten hőkölött vissza.

— Ki ez? — suttogta ijedten.

— De Vrie gróf — felelte hirtelen Madame du Hausset, s az asztalra tette a gyertyát.

Destine hevesen megragadta a karját. Annyira reszketett, hogy Madame du Hausset csodálkozva tekintett fel rá.

— Azt mondta: De Vrie? — Alig bírta kimondani, úgy összeszorult a torka.

— Azt hittem, meghalt! — tette hozzá hangtalan suttogással.

— En is azt hittem... de még nem — hangzott a lakonikus felelet — azaz még nem egészen.

Ezzel a derék hölgy serényen munkához látott.

(Folytatjuk.)

Olcsó tűzifa

minden mennyiségben a

CALORIA-cégnél

Száraz, egészséges hasáb és dorongfa: cser, bükk, gyertyán és tölgyfa a velencei telepen 60 lei per 100 kgr.

Nagypiaci telepen a közraktár mögött 65 lei per 100 kgr

Ugyanott fellücskelt fa 75 lei per 100 kgr. 118

Telefon 632, 299 és 1014

Minden elfogadható árért!

14 kar. arany pecsétgyűrű 150 —
14 kar. arany karikagyűrű 330 —
14 kar. arany karóra 1200 lei
Nickel-óra 180 lei

Nickel Doxa-óra 950 lei
Nickel Omega-óra 1000 — 1500 —
Arany férfióra 3200 — 4000 lei
Ébresztő-óra 159 lei

Inga-óra 1000 — 1200 — 1800 —
Ezüst evőeszköz gramja 5. —
Valódi ezüst dísz tárgyak 600. —
Tessék a kirakati árakat megfigyelni

Herbst óra- és ékszerár-
házban Piața Reg.
Mária (Bémer-tér, 1. 3073

Bőrönd, ridikül,

iskola- és irattáska 3917
készít és javít műhelyemben minden ezen szakmába vágó munkát olcsón és szakszerűen készítek
Osztreicher Ignac Rimandocz-v. 12.

Olcsón, szépen, gyorsan
fest, tisztít, mos, vasal

Szabó László
Kelmefestő

Take Ionescu Körös-utca 1.
Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand 2.

A Pátia vagongyár üzeme

Nagyváradon (Str. Aurel Vlaicu 6.)

olcsón eladó vagy bérbeadó

11000 m² terület, iparvágány, urilakás, nagy gyárépület, irodák, teljes gépfelszerelés, ugymint fa-, vasmegmunkáló gépek erőhajtásra, motorokkal, kovácsműhely, autogén-heggesztés, garage, raktárak, istálló stb. 155

Az üzem a város belterületén fekszik

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

KÉPKERETEZÉST, nagy áru készlet redukálás miatt, gyári áron ajánlunk. Banyik, Vlahuta (Szent János) utca 6.) nyílt üzlet. 3887

1000 ridikült selejteztünk ki, melyeket félárban adunk el. Bőráruipari Rt. lerakata, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5. 742

HA van Pénze, Ha nincs Pénze, Ha lessz Pénze, mindenképp vásárolhat előnyös heti vagy havi részletfizetésre női kabátokat, szőrméket is, férfi öltönyöket méret szerint, férfi és női szöveteket minden minőségben, vásznakat, szifonokat, batisztákat, damaszt, zeffir, pouplin, selyem, flanel, barchend, bársony, opái batisztok, glottok, paplanok és minden divat árut. Látogassa meg üzletünket és győződjön meg előnyös és előzékeny kiszolgálásomról, a ki ezen hirdetésre hivatkozik 2% engedménybe részesül. Rottenberg Márton, Jorga Miklós (Zöldia) u 15. szám. 3793

RÓNA fényképész műtermében, Alexandru (Teleki) utca 4. 6 darab művészi levelezőlap 120 lei; 12 darab pedig 1 művészi nagytáblával 250 lei. 162

ESZTER. Naponta sok tucat-szor előveszem képét, amely rám nevet, megnyugtát, lehetetlennek tartom azonban hallgatását. Csak nincsen baj, feltétlenül referálnom kellene, ha rövid 10 percre is, kérem irányítsa fénykédesmet azonnal. Allandóan a Tied. 767

KOBOLD telefonhívását várom ma délután 6-kor Atléta. 766

„BARNÁ leány”-nak levele van 764

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra, fűtés és világítással együtt, havi 1500 leiért kiadó. Bővebbet a „Metropol” szálloda portásánál. 3950

BUTOROZOTT szoba központban uriembernek, fürdőszoba használattal elsejére kiadó. Cím: Hegedűs hiriapirodába kérek. 752

EGYSZOBAS lakás butorézva, vagy üresen kiadó. Uri szánkó eladó. Zsiga Miklós (Lukács György) utca 26. 768

ALKALMAZÁS

GYERMEKSZERETŐ nő, éves bizonyítvánnyal, mindeneknek ajánlkozik. Pápa Juliska, Vlahuta (Szent János) utca 46. Máténénál. 748

MAGYAR, német, angol és román nyelvismeretekkel bíró férfi, kereskedelmi képzett irodai erő, levelezést, könyvelést vagy más megfelelő állást keres. Szíves megkereséseket kérek: „Bizalmi állás” jellegre.

HAZMESTERNEK ajánlkozom esetleg főhősnőmű himzést és perzsaszőnyeg javítást vállalkozni. Misiós nővéreknek. Holban tábornok (Szeles) utca, Apostol-báz. Rác Sándorné. 755

ÜGYES alarúító ügynök pénzeszedők szonali felvétel kerestetnek. Ajánlatok „B. C.” jellegre a kiadóba kerestetnek.

GYERMEKSZERETŐ asszony nevelési gyakorlatba perfect, német, francia, román keres állás mérsékelt igényekkel, vidékre. Cím: Weidlich, Pénzügyigazgatóság. Pénzügyigazgató lakásában. 78

MINDENES bejáróné szoba leányt felveszek. Silbermanné Victoriei (Kolozsvári) utca 9. 76

30000 lei óvadékkal könyvelő vagy pénztárnoki állást vállalkozni lehetőséggel a szakmában. Cím: Hegedűs hiriapirodában. 75

SZABASZOKAT, tűzőnőket felvesz a Derby cipőgyár. 76

ADÁS-VÉTEL

EGY jókarban levő zsaket öltöny és egy vaskályha eladó. Sincai (Szmetka György) utca 76

ZONGORA eladó, új kereszthúrú ros Cuza Voda (Szacsavay) utca 56. szám. 376

100 kötet komplett Jókai eladó Cím: Hegedűs hiriapirodában. 74

NAGYON szép pianinó eladó Butorozott szoba kiadó. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 7-a. 76

OKTATÁS

NÉMET tanár tanít német, francia, angol nyelvet. Kezdi társalgási, levelezési gyakorlatok Fordítások. Házhoz jár. Referenciák. Kérek címet kiadóhivatalba „Nyelvtanárnak” vagy Kápolnater 5. számhoz. 76

ELVESZETT

FELKÉRÉTIK becsületes megtaláló, hogy az Avram Jancu (Kossuth) utcai posta és Economie gépezet közötti uton szegény alkalmazott által elvesztett 3 darab vámdéklációt — mely a megtalálóra értéktelen papír, — tudtom ellenében Victoriei (Kolozsvári) utca 36. Glárer Dávidhoz leadni szíveskedjék. 759

PÉNZKOLCSON

PÉNZKOLCSONT nyújt kezzi lefedeztet egyezer leitől kezdődő Házitajadonosok Bankja, Delavrancea (Ritoók Zsigmond)-utca 2. 3708

KÜLÖNFÉLÉK

ÚJ újságok kiadók, különkülön vízvezetékkel, Károly herceg 12. szám alatt, a volt Lakatos-féle házban. 738

MAGANOS nőnél 2 nő lakást esetleg kocsit kaphat. Alexandru (Teleki) utca 21. Nagy. 757

Tömegmunkát olcsón és jól esztetgál,
nichelez.
vörös és sárgareze, barnit
a Galvanopol
Sztaroveszky-u 13
146

Sonnenfeld Adolf-nyomda t. t.